

БЖДЕЩЕТО ВЪРУЮ
НА
ЧОВЪЧЕСТВОТО

отъ УЧИТЕЛЯ

СОФИЯ
1934

Бждещето вѣрую на човѣчеството.

Има една красива страна въ четенето на Словото. Тя се заключава въ разбирането му. Въ разбирането на нѣщата има разнообразие, а въ неразбирането — еднообразие. Човѣкъ може да гледа на свѣта по нѣколко начина: първо, той може да гледа на свѣта презъ една малка дупчица; второ, той може да гледа на свѣта презъ прозорцитѣ на своята кжща; трето, той може да гледа на свѣта вѣнъ отъ своята кжща, и най-после, той може да гледа на свѣта отъ високо, отгоре. Следователно, четири начина има за разбиране на Словото. Ето защо, вие трѣбва да различавате вътрешното схващане и разбиране на Словото отъ външното разбиране, т. е. отъ разбирането по буква. Когато нѣкой казва, че е челъ Словото и го разбралъ, той трѣбва да знае, че Словото е обширно като свѣта. Казано е за Словото: „Всичко чрезъ Него стана“. Това значи, че всички прояви въ цѣлокупния животъ се извършватъ чрезъ Словото. Който разбира Словото, той разбира всички външни и вътрешни процеси въ живота. Безъ Словото никакви процеси не могатъ да ставатъ въ човѣшката душа. Душата е срѣда, чрезъ която духовниятъ, т. е. реалниятъ свѣтъ се проявява. Следователно, духовниятъ свѣтъ се проявява чрезъ духа, чрезъ душата и чрезъ тѣлото. Физическиятъ свѣтъ пъкъ се проявява чрезъ ума, чрезъ сърцето и чрезъ волята. Едва сега хората идватъ до разбиране на духа и на душата, като реални нѣща, и до тѣлото, което е плодъ на тѣхната дейность. Умътъ съответствува на духа, сърцето — на душата, а волята — на тѣлото.

Прочетеното отъ Писанието е свързано съ една велика душа—съ Христа. Вие не можете да разберете това Писание, ако не сте свързани съ Онзи, отъ Когото то е произлѣзло. Ако пиете вода далечъ отъ извора, въ разбиранията ви за нея ще има много утайки; ако я пиете при самия изворъ, разбиранията ви ще бждатъ свършено чисти. По този начинъ ще знаете, защо нѣкога не разбирате нѣщата добре, въ тѣхната първична чистота. Има нѣща въ живота, които заблуждаватъ хората. Тия нѣща не сж нищо друго, освенъ тѣхната външна опаковка. Тази опаковка е създадена още отъ миналитѣ поколѣния, които, отъ неразбиране, сж я оставили за разрешаване въ бждещето, при по-благоприятни времена. Така постѣпватъ и съвременнитѣ хора. Когато искатъ да запазятъ нѣщо ценно, като пари, жито и др., тѣ ги турятъ въ съкровища за запазване: паритѣ заравятъ въ земята, а житото — въ хамбари. При това положение, нито паритѣ се използватъ, както трѣбва, нито житото. Защо? Защото житото, оставено въ хамбара, и житото, посѣто на нивата, сж две различни нѣща. Житото, оставено въ хамбара, постепенно губи нѣщо отъ своята стойностъ: ту бубулечки го нападатъ, ту мишки, и въ края на краищата, никакво увеличаване не става съ него. Обаче, житото, посѣто на нивата, страда, но сжщевременно се увеличава. Въ този смисълъ, житото, посѣто на нивата, може да се уподоби на страдащъ човѣкъ. Страдащиятъ има изпитания, като житото, но има и придобивки. Житото въ хамбара нѣма страдания, нѣма изпитания, но нѣма и придобивки. Житото въ хамбара и житото на нивата сж два символа, за разбирането на които сж нужни редъ обяснения. Милионитѣ житни зрънца въ хамбара се натискатъ едно-друго; когато господарьтъ дойде, той отваря хамбара, нахвърля житото вътре

и си излиза. Той остава зрънцата сами да се нареждатъ, но както и да се нареждатъ, това не е никакво нареждане. Обаче, житни зрънца, поставени въ Божествения хамбаръ, не се натискатъ помежду си, но всѣко отъ тѣхъ има свое опредѣлено мѣсто. Тѣ сж наредени въ система, както нареждатъ книгитѣ въ библиотекитѣ. Всѣки би желалъ да бжде житно зърно въ Божественъ хамбаръ, отколкото житно зърно въ човѣшки хамбаръ.

Казвамъ: въ живота има нѣща желателни, има нѣща нежелателни. Има нѣща желателни, които принадлежатъ на външния животъ; има нѣща желателни, които принадлежатъ на вътрешния животъ. И обратно: има нѣща нежелателни, които принадлежатъ на външния животъ; има нѣща нежелателни, които принадлежатъ на вътрешния животъ. Желателно е, запримѣрь, човѣкъ да е добре облѣченъ външно. Нежелателно е да бжде голъ, съ скжсани дрехи и скжсани обуца. Желателно е човѣкъ да има хлѣбъ, да яде. Нежелателно е да гладува.

Сега, ще ви дамъ първия членъ отъ „Бждещето вѣрую на човѣчеството“: Вѣрвамъ въ Единния Свещень хлѣбъ, който ядатъ всички хора, и безъ който никой човѣкъ не може да живѣе. Всѣка религия, всѣко учение трѣбва да започне оттамъ. Който не вѣрва въ Свещения хлѣбъ, той въ нищо не вѣрва, и отъ него нищо не може да стане. Ще вѣрвашъ въ Свещения хлѣбъ, и по три пѣти на день ще го опитвашъ. Ще го милвашъ съ ржката си, ще го целувашъ съ устата си и ще кажешъ: Свещениятъ хлѣбъ — това е моето вѣрую. Можешъ да философствувашъ, колкото искашъ; можешъ да вѣрвашъ, въ каквото искашъ, но въ края на краищата, ще опиташъ първия членъ отъ „Вѣруюто на човѣчеството“. Казвашъ: Азъ вѣрвамъ въ Бога. —

Какъ ще вѣрвашъ въ Бога, Когото не си видѣлъ? Богъ, това е една дума само. Да вѣрвашъ въ Свещения хлѣбъ има смисълъ, защото си го видѣлъ и опиталъ. Затова, именно, Христосъ казва: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, слѣзълъ отъ небето“.

И тъй, силата, знанието на човѣка се заключава въ това, да може да подбира, да различава желателнитѣ нѣща отъ нежелателнитѣ. За човѣка е важно да знае, какво желае душата му и какво не желае. За човѣка е важно това, безъ което не може. Онова, безъ което може, е губене на време. Желателно е човѣкъ да се облѣче въ нови, здрави дрехи. Нежелателно е да ходи голъ; ако той не желае да се облѣче, голотата сама по себе си ще дойде. Желателно е човѣкъ да бжде здравъ; ако не желае да бжде здравъ, болестъта сама по себе си ще дойде. Хората сами трѣбва да търсятъ здравето. Болестъта пъкъ сама намира хората. Здравето е естествено послѣдствие отъ спазване на първия членъ отъ „Вѣруюто на човѣчеството.“ Това е вѣруюто не на единъ народъ, но на всички народи; това е вѣруюто не на единъ човѣкъ, но на всички хора по лицето на земята. Това е вѣруюто не само на всички хора, но и на всички ангели, на всички богове, които живѣятъ на небето. Всички вѣрватъ въ Свещения хлѣбъ и се хранятъ съ него. Това е символъ, който включва въ себе си всичко онова, което живитѣ сжщества — хора и богове — сж опитали.

Казвате: Безъ хлѣбъ не може ли? Който казва, че и безъ хлѣбъ може, той е безвѣрникъ. Що е безвѣрието? Който не яде, той е безвѣрникъ; който яде, той е вѣрващъ. Който яде, който се облича, той може да каже за себе си, че е вѣрващъ. Нека се опита нѣкой да каже на този човѣкъ, че е безвѣрникъ. Той веднага ще каже:

Какъ е възможно да бжда безвѣрникъ, когато по три пжти на день опитвамъ Свещения хлѣбъ? Азъ вѣрвамъ въ Единния Свещенъ хлѣбъ.—Това е най-простото опредѣление за понятието Богъ. Съвременнитѣ хора разискватъ по въпроса, що е Богъ, но всички разисквания, всички философии по този въпросъ, нищо още не сж допринесли на човѣчеството. Хубави сж тия философии, и тѣ иматъ своето мѣсто. Вие можете да четете, какво сж казали философитѣ, мистицитѣ, окултиститѣ, светиитѣ за Бога, но едно трѣбва да имате предъ видъ: Само онзи може да говори за Бога, който е ялъ отъ Единния Свещенъ хлѣбъ на живота. Истинската философия на живота ще се яви само тогава, когато хората започнатъ съзнателно да ядатъ отъ Единния свещенъ хлѣбъ. Свещениятъ хлѣбъ носи Словото въ себе си. Който не яде отъ този хлѣбъ, и Словото въ него не може да се прояви. Яденето, като външенъ процесъ на Словото, и разбирането, като вътрешенъ процесъ, вървятъ паралелно. Ако човѣкъ не се храни правилно, и ако не разбира нѣщата правилно, Словото не може да работи въ него. Тогава идватъ лошитѣ послѣдствия на живота. Всички болести, нещастия, противоречия се дължатъ на обстоятелството, че човѣкъ не се е хранилъ добре и не е разбиралъ добре. Не е въпросътъ човѣкъ да се храни по правилата на съвременната наука, нито съ елементитѣ, които тя препоръчва. Азъ не говоря за хлѣба, като материаленъ обектъ, съставенъ отъ нѣколко елемента. Азъ говоря за хлѣба, като духовна проява на живота. Свещениятъ хлѣбъ, който всички познаватъ, съдържа въ себе си главно духовенъ елементъ, на който всички останали химически елементи сж помощни сили, за да се прояви Словото, носителтъ на живота. Всичко, което съвременната наука твърди,

е вѣрно, но тя представя само външната страна на въпроса. Хлѣбътъ подразбира велика идея, безъ която човѣшкиятъ животъ не може да се прояви. Искате ли да проявите този животъ на земята, вѣрвайте не въ онзи хлѣбъ, който днесъ е прѣсень, утре се втвърдява, нито въ хлѣба, който плесенясва, но въ живия хлѣбъ, който всички хора ядатъ. Който яде отъ живия хлѣбъ, той изпитва вътрешно спокойствие, прииждане на сили, на енергии и благодари на природата, че му е дала възможность да живѣе. Този е първиятъ членъ.

Казвамъ: вѣруюто на човѣчеството, обаче, включва главно четири члена. Тѣ сж следнитѣ: Вѣрвамъ въ Единния Свещенъ хлѣбъ, отъ който всички хора ядатъ. Вѣрвамъ въ Единната Свещена вода, отъ която всички хора пиятъ. Вѣрвамъ въ Единния Свещенъ въздухъ, отъ който всички хора дишатъ. Вѣрвамъ въ Единната Свещена свѣтлина, която всички хора възприематъ.

Тѣзи сж четиритѣ члена на новото вѣрую. Всѣко друго вѣрую произтича отъ него. Защо? Защото то включва въ себе си четиритѣ необходими елемента за живота. Всички ядатъ Свещения хлѣбъ. Всички пиятъ Свещената вода. Всички дишатъ Свещения въздухъ. Всички живѣятъ въ свещената Свѣтлина и я възприематъ. Въ който свѣтъ да влѣзете, дали въ рая, или въ ада, всички се нуждаятъ отъ тѣзи четири елемента. И вѣрващи, и невѣрващи, всички се ползуватъ отъ четиритѣ свещени елемента. Една разлика има само — въ начина, по който използватъ тия елементи жителитѣ на небото и жителитѣ на ада: първитѣ проповѣдватъ за тѣхъ и ги използватъ и отвътре, и отвънъ; жителитѣ на ада ги използватъ и проповѣдватъ само отвънъ. Що се отнася до вътрешното приложение, тѣ нищо не казватъ. Отъ това гледище, еретизмъ

не сжществува. Следователно, ако наречете нѣкого еретикъ, това подразбира човѣкъ, който не яде отъ Свещения хлѣбъ, не пие отъ Свещената вода, не диша Свещения въздухъ и не възприема Свещената свѣтлина. При това положение, този човѣкъ е осъденъ на смъртъ. Който живѣе, който не умира, той не е еретикъ, той използува четиритѣ свещени елемента, носители на живота, на безсмъртието.

Кой внесе идеята за тия елементи въ човѣчеството? Христосъ донесе тази идея. Той я проповѣдваше на хората. Кога? Не само отъ преди две хиляди години, но отъ памти-вѣка, защото Христосъ винаги е сжществувалъ, и по разни начини е работилъ за човѣчеството. Слънцето всѣкога е свѣтило и свѣти, но нѣкога го виждаме, нѣкога не го виждаме. Това е временно положение, временна обстановка, която зависи било отъ положението на земята, било отъ самитѣ насъ. Слънцето винаги свѣти за онѣзи, чието съзнание е всѣкога будно. Сегашнитѣ условия на живота отклоняватъ хората отъ правия пѣтъ, като имъ прѣчатъ да разбератъ развоя на цѣлокупния животъ. Като малкитѣ деца, и съвременнитѣ хора се тревожатъ и смущаватъ отъ нѣща, за които даже въпросъ не трѣбва да правятъ. За какво се тревожатъ децата? Детето, изобщо, е нетърпеливо. Щомъ поиска отъ майка си хлѣбъ и чуе, че хлѣбътъ не е готовъ, то започва да плаче. Майката му говори, убеждава го, че следъ единъ или половинъ часъ хлѣбътъ ще се опече, но то не иска да слуша, продължава да плаче. Щомъ майката донесе хлѣба и го начупи, детето се усмихва, престава да плаче и започва да яде.

И тъй, сжщественото за живота е храната. Защо? Защото Словото иде чрезъ храната. Щомъ дойде Словото, ние влизаме вече въ свѣта, който Богъ е създалъ. Само по този начинъ ще разбе-

ремъ стиха, въ който Христосъ е казалъ: „Блажени чиститѣ по сърце, защото тѣ ще видятъ Бога.“ Вие сте чели блаженствата, и много пжти още ще ги четете, но тѣ ще останатъ за васъ изречения само дотогава, докато дойдете до едно вътрешно разбиране. Както и да обяснявате на човѣка нѣщо, той нѣма да го разбере, докато не го опита. Какъ ще обясните на човѣка, какво е сладчината и какво горчивината, ако той не ги е опиталъ? Какъ ще обясните на хората стиха „Чиститѣ по сърце ще видятъ Бога“, ако тѣ не сж го опитали? Както и да имъ обяснявате, тѣ не могатъ да разбератъ този стихъ, ако сами не видятъ Бога. Само като Го видятъ, тогава ще разбератъ смисъла на този стихъ. И онзи, който говори върху този стихъ, трѣбва да има сжщата опитностъ. Когато единъ художникъ живѣе срѣдъ природата и рисува нейнитѣ кжтове, тѣзи картини иматъ едно значение; когато единъ художникъ живѣе далечъ отъ природата и я рисува по въображение, неговитѣ картини иматъ съвсемъ друго значение. Това сж две различни нѣща.

Често хората искатъ да си представятъ, какво нѣщо е добриятъ човѣкъ. Каква идея ще иматъ тѣ за добрия човѣкъ? Споредъ мене, три нѣща отличаватъ човѣка отъ другитѣ живи същества: главата, ржцетѣ и краката. Това сж външнитѣ чърти на видимия човѣкъ. Що се отнася до останалитѣ чърти на човѣка, тѣ сж второстепенни. Значи, главата е сжщината на човѣка. Важна частъ отъ нея е лицето, съ своитѣ удове по него. Лицето пкъ е свързано съ мозъка. Колкото по-добре е разработенъ мозъка, толкова и лицето на човѣка е по-красиво, по-изразително. Краката на човѣка сж изразъ на доброто. Значи, доброто, добродетельта въ човѣка е създала краката. Когато змията за пръвъ пжтъ е

излъгала, тя вече се е осакатила, изгубила е краката си. Въ това отношение, краката сж символъ на доброто. Ако хората изгубятъ добротата си, тѣ ще се осакатятъ, ще станатъ инвалиди. Такъвъ е великиятъ законъ на живота. Следователно, когато човѣкъ изгуби или занемари една своя добродетель, едновременно съ нея той изгубва или занемарява онзи удъ, който е въ услуга на тази добродетель. И когато изпадне въ областта на грѣха, човѣкъ постепенно започва да се атрофира: краката, ржцетѣ му се атрофиратъ, докато съвършено изчезнатъ. Ако хвърлите дърво въ огъня, то първо се запалва, после започва да гори, докато съвършено изчезне, превърне се въ димъ и пепель. Такова нѣщо е грѣхътъ. Огънь е грѣхътъ, но огънь, който изгаря, а не огънь, който пречиства. Грѣхътъ, злото въ свѣта разрушава, а доброто—твори, създава. Доброто е първиятъ плодъ въ живота. Съ това добро, т. е. съ краката ние ходимъ, стѣпваме по лицето на земята. Чрезъ и съ него ние възприемаме отъ земята онѣзи енергии, които сж необходими за подържане живота на тѣлото. Кой не е изпитвалъ онази голѣма радость, когато, следъ нѣколко дневно пѣтуване по море или океанъ, стѣпи на твърдата земя? Голѣма е радостта и на детето, когато за пръвъ пѣтъ стѣпва на краката си! И възрастниятъ, и детето се радватъ, че иматъ подъ краката си солидна основа.

И тъй, краката на човѣка изразяватъ доброто. Да стѣпишъ на краката си, това значи да стѣпишъ на твърдата почва, на истинското вѣрую, на дълбокитѣ разбирания, на вжтрешната самоувѣреностъ. Да стѣпишъ на краката си, това значи да си вѣнъ отъ всѣкакви заблуждения, вѣнъ отъ всѣкакво невѣрие, вѣнъ отъ всѣкакво малодушие и зло. Който живѣе въ Божествената Любовь, той стѣпва съ

краката си на земята и усѣща, че се намира на свещената почва. Коя е свещената почва, свещената земя? Тя е онази земя, на която житото се ражда. Отъ нея, именно, житото черпи необходимитѣ за него елементи, които тя е събрала отъ вѣкове.

Съвременнитѣ хора живѣятъ по два свършено противоположни, единъ на другъ, начина, вследствие на което иматъ два различни резултата. Единиятъ начинъ се заключава въ много говорене, а въ малко работа. Другиятъ е обратенъ: повече работа, по-малко говорене. Първиятъ начинъ нищо не допринася. Запримѣръ, казватъ нѣкому: Ти трѣбва да учишъ; ти трѣбва да разбирашъ; ти трѣбва да бждешъ уменъ. Резултатитѣ на този начинъ сж подобни на тия, които имали четирма снове, наследници на богатъ баща. Тѣ получили отъ баща си въ наследство ниви, лозя, но по цѣли дни седѣли на столоветѣ си, яли и пили и казвали: Нивитѣ трѣбва да се разоратъ, лозята трѣбва да се прекопаятъ, градинитѣ трѣбва да се полѣятъ, но сами нищо не работили, а оставяли на слугитѣ, тѣ да свършатъ тази работа. По едно време свършено обеднѣли, оголѣли и започнали да се запитватъ: Коя е причината, че изгубихме всичко? Защо баща ни не ни каза тайната, какво да правимъ и какъ да работимъ? Казвамъ: не трѣбва само да се говори, какво да се прави, но трѣбва да се работи. То е се едно да седите на столъ и да си казвате: Азъ трѣбва да бжда добъръ! — По този начинъ ти ще оголѣешъ, но добъръ нѣма да станешъ. Ти ще станешъ добъръ, когато дадешъ възможность на доброто въ тебе да се прояви. Доброто е вжтре въ човѣка, отвънъ то не може да се прояви. Силата на посѣтото жито нѣма да дойде отвънъ, но отвжтре. Отвънъ ще му се дадатъ само условия за растене, а силата за това растене се

крие въ него. Следователно, когато нѣмате успѣхъ въ живота си, ще знаете, че живѣте по първия начинъ. Искате ли да имате успѣхъ, започнете да живѣте по втория начинъ, който се заключава въ работа. Щомъ кажете, че трѣбва да направите нѣщо, веднага пристѣпете къмъ реализиране на това нѣщо.

Сега, като говоря за желателни и за нежелателни нѣща, намирамъ, че и въ тѣхъ се явяватъ редъ противоречия. Запримѣръ, нѣкой казва: Азъ имамъ желание да постигна нѣщо, за което правя голѣми усилия. — Нѣма какво да правишъ усилия. Когато отивашъ да работишъ, или да учишъ, тамъ усилия не сж нужни. Само болниятъ, сакатиятъ прави усилия. Здравиятъ не прави усилия. Да учи, да работи, да бжде добъръ, това сж естествени положения за човѣка. Усилие е нужно само тогава, когато човѣкъ преодолява нѣкакъвъ свой неджгъ. Въ всички други случаи на живота, усилието е изключено. Не прави усилия, но кажи: Азъ живѣя, азъ любя. Не оставяйте въ ума си никаква двузначна мисль. Запримѣръ, казвате: Азъ трѣбва да бжда добъръ. — Значи, досега вие не сте били добъръ човѣкъ, та отсега нататкъ ще бждете добъръ. Тази мисль е двузначна, и тя спѣва човѣка. Казвате още: Ако въ този животъ не успѣя да постигна своитѣ желания, тогава ще остане за другъ животъ. — Не раздѣляйте живота. Сегашниятъ и бждещиятъ животъ е единъ и сжщъ. Животътъ не се дѣли. Следователно, не отлагайте нѣщата за бждещето. Отде знаете, какви условия ще имате въ бждеще? Ако не можете да използвате сегашнитѣ условия, които ви се даватъ, какъ ще използвате бждещитѣ? Ако не можете да научите урока, който учителятъ днесъ ви е преподалъ, какъ ще научите утрешния? Да отлагате нѣщата за бжде-

щето, това е една отъ опаснитѣ страни на теорията за прераждането. Азъ не съмъ противъ тази теория, но казвамъ: всѣки животъ има своя опредѣлена програма, която трѣбва да се изпълни. Всѣки трѣбва да използва и да реши задачитѣ на сегашния си животъ и за бъдещето да не мисли. Мнозина се спъватъ отъ мисълта, че сж стари, че нищо вече не могатъ да направятъ. Колко сте годишни? Ония, които мислятъ, че сж стари, едва сж на 40—45 години.

Питамъ: коя е мѣрката, съ която опредѣляте, кой е старъ, и кой—младъ човѣкъ? Ако подъ думата „старъ човѣкъ“ разбирате инвалидъ, това е другъ въпросъ. Но ако подъ „старъ“ разбирате уменъ човѣкъ, съ опитности, тогава вие сте на правъ пѣтъ. Щомъ сте станали по-умни, нѣма защо да се спъвате, можете да вървите напредъ. Ако пѣкъ сте инвалиди, трѣбва да знаете причината, защо сте станали такива. Ако кажете, че Господъ ви е създалъ инвалиди, вие не говорите истината. Опасно е да мисли човѣкъ, че е инвалидъ, защото ще очаква на хората да го гледатъ, да се грижатъ за него. То е се едно бедниятъ баща да очаква на децата си, като пораснатъ, да го гледатъ. Ако пѣкъ нѣма деца, ще очаква на нѣкой богатъ чичо, да му остави наследство. Да, богатиятъ чичо може да дойде, а може и да не дойде. Тогава пѣкъ ще очаква на нѣкой лотариенъ билетъ, дано оттамъ спечели нѣщо. И това рѣдко се случаватъ: я спечели, я не. Може цѣлъ животъ да взимате участие въ лотария и пакъ нищо да не спечелите.

Ето какъ седи въпросътъ: ако е за лотариенъ билетъ, вие имате вече такъвъ, носите го още съ слизането си на земята. Кой е този лотариенъ билетъ? — Животътъ. Този лотариенъ билетъ е пълень съ възможности за постигане на вашитѣ

идеали. Какво повече ви трѣбва? Този лотариенъ билетъ има редъ правила и закони, които трѣбва да съблюдавате. Ако на време ядете живия хлѣбъ, лотарийниятъ ви билетъ винаги ще печели. Здравиятъ човѣкъ спазва правилата и законитѣ на лотарийния билетъ, но болниятъ — не може. Кого повече обичате: болния или здравия? Кой е боленъ, и кой здравъ човѣкъ? Има здрави хора, които, въ сжщностъ, сж болни. Има болни хора, които, въ сжщностъ, сж здрави. Нѣкога можете да обичате и болнитѣ хора. Щомъ ги обичате, тѣ сж здрави—болни. Въ този смисълъ, здравиятъ всѣкога може да бжде обичанъ, но болниятъ не може всѣкога да бжде обичанъ. Здравиятъ човѣкъ е доволенъ, но кога? Само следъ като се наяде. Докато още не е ялъ хлѣбъ, той не е доволенъ. Той е доволенъ отъ знанието, което има, но не и отъ своето невежество. Обаче, знанието иде отъ Словото. При това, само здравиятъ има знания и може да знае нѣщо. Здравъ човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата, е онзи, който вѣрва и на когото вѣрата е придобита отъ опитности и въ тритѣ свѣта: свѣтътъ на човѣшкото тѣло, свѣтътъ на душата и свѣтътъ на духа. Човѣшкото тѣло представя външния, физическия свѣтъ—свѣтъ на външната природа. Свѣтътъ на душата представя невидимия, духовния свѣтъ. Свѣтътъ на духа представя Божествения свѣтъ.

Сега, азъ нѣма да обяснявамъ, какво представятъ тия свѣтове. Вие сами трѣбва да мислите, да си съставите нѣкакво понятие за тѣхъ. Единъ день, когато отидете въ тѣзи свѣтове, много нѣща ще научите. И каквото научите, това ще ви остане. Това, което видите тамъ, мжно се подава на описание. Какъ можете, напимѣръ, да опишете ангелския свѣтъ? Нѣкои питатъ, има ли на онзи свѣтъ день и нощъ, както на земята? — На онзи свѣтъ

нѣма нощъ, както на земята. Тамъ има само день. На земята, обаче, има день и нощъ, понеже тя се освѣтява отъ слънцето. Деньтъ и нощта показватъ, че хората на земята живѣятъ извънъ реалността, при особена обстановка. Когато съзнанието на човѣка се помрачава, вследствие на което ставатъ нѣкакви промѣни въ състоянието му, за него наставка нощъ; когато съзнанието на човѣка се прояснява и разбиранията му се изправятъ, за него наставка день. Казвате: какъвъ ли ще бжде животътъ ни въ другия свѣтъ? — Ако съзнанието ви и тамъ не се помрачи, день ще бжде. Съзнанието на човѣка може да се помрачи по много причини. Нѣкога най-малката причина е въ състояние да помрачи съзнанието му. Запримѣръ, вие сте въ добро разположение на духа, но дойде нѣкой вашъ приятелъ и ви бодне съ игла. Моментално изгубвате разположението си и започвате да се занимавате съ болката, която сж ви причинили. Ако една струна отъ цигулката на нѣкой виденъ цигуларъ се скжса, той губи вече четвъртъ отъ своята сигурностъ; ако и втората струна се скжса, той губи две четвърти отъ сигурността си; ако и третата струна се скжса, той губи три четвърти отъ сигурността си. Обаче, щомъ остане само съ една струна, той престава вече да свири. Никой цигуларъ не може да свири на една струна. Какъвъ цигуларъ ще бжде онзи, който може да свири само на една струна?

Оттукъ азъ правя следното сравнение: какъвъ човѣкъ ще бжде онзи, на когото духътъ, душата и тѣлото не работятъ? Това е цигуларъ съ една струна на цигулката. Какъвъ човѣкъ ще бжде онзи, на когото умътъ не мисли, сърцето не чувствува и волята не действа? Човѣкътъ седи въ това, да вѣрва въ Божия Духъ, отъ Когото е произлѣзълъ и да работи въ съгласие съ Него. Да

върва въ душата си, която всѣки моментъ чувствува. И най-после, да върва въ тѣлото си, чрезъ което е въ общение по умъ, сърце и воля съ своитѣ ближни. Умътъ, сърцето и волята сж прояви на тѣлото. Човѣкъ не може да върва въ това, което не вижда. Той ще върва само въ това, което вижда около себе си, и въ това, което чувствува вътре въ себе си. Като върва въ всичко вънъ отъ себе си и вътре въ себе си, човѣкъ ще се домогне до редъ външни и вътрешни методи за работа. Безъ това върую вие нищо не можете да постигнете. Цѣлото човѣчество ще дойде до новото върую чрезъ Свещения хлѣбъ, който яде. Свещениятъ хлѣбъ ще доведе човѣчеството до Словото. Словото пъкъ ще го доведе до истинския животъ. Казано е въ Писанието: „Всичко чрезъ Словото стана.“ Щомъ придобиятъ живота, заедно съ Словото, хората ще придобиятъ Свещената вода, Свещения въздухъ и Свещената свѣтлина.

Сега ще приведа една легенда за произхода на човѣшкитѣ сълзи. За пръвъ пътъ сълзитѣ се явили въ свѣта следъ изпжждането на Адамъ и Ева отъ рая. До това време Адамъ не е знаелъ, какво нѣщо сж сълзитѣ. Първата жена, която е плакала, била Ева. Красива била Ева! Като излѣзла отъ рая, тя съзнала грѣшката си и дълбоко се разкаяла. Тогава Господъ ѝ далъ една книга и казалъ: „Първата заповѣдъ, която ви дадохъ, бѣше да не ядете отъ забраненото дърво—дървото за познаване доброто и злото, но вие ядохте, престѣпихте моята заповѣдъ. Сега ви давамъ тази книга, да четете отъ нея и да се учите. Щомъ престанете да четете, веднага ще затворите книгата и внимателно ще я приберете. Ако я оставите отворена, ще ви се случи по-голѣмо нещастие отъ това, което сега ви сполетѣ. Нали искахте да придобие

знание? Ето ви сега тази свещена книга. Четете и изучавайте я!“ Като взели книгата отъ Бога, и двамата останали съ мисълта, че носятъ една книга отъ рая, отъ която зависи спасението имъ. Единъ день Ева чела отъ тази книга, но се увлѣкла въ нѣщо и я забравила отворена. Въ това време дяволътъ дошълъ, поставилъ единъ черенъ листъ върху отворената книга и си отишълъ. Като се върнала, Ева отишла да вземе книгата да чете, но останала страшно изненадана, като отворила книгата и видѣла, че не може да чете: нѣкакъвъ черенъ листъ покривалъ листата ѝ, вследствие на което не могла да чете. Тогава тя си казала: „И този пътъ не изпълнихме Божията заповѣдь!“ Ева съзнала грѣшката си, разкажала се и започнала да плаче и да се моли. Дълго време плакала и се молила, докато най-после видѣла, че черниятъ листъ се стопилъ: книгата се отворила, и тя свободно почнала да чете. Така се явили първитѣ сълзи на свѣта.

Казвамъ: дълго време трѣбва човѣкъ да плаче и да се моли върху Свещената книга, за да се махне черниятъ листъ отъ нея, и тя да се отвори. Щомъ се отвори, тази книга непременно трѣбва да се чете! Тя е Свещената книга на живота. Питате: защо трѣбва да плаче човѣкъ? — Тъмно е предъ очитѣ му. Той трѣбва да плаче, докато му просвѣтне, докато се отвори предъ него Свещената книга на живота, и той започне да чете. Никога не оставяйте вашата Свещена книга на живота отворена! Щомъ я оставите отворена, дяволътъ ще дойде, ще тури върху нея единъ черенъ листъ и ще си замине. Щомъ прочетете нѣщо отъ тази книга, веднага я затворете. Като ви потрѣбва, пакъ я отворете. Освенъ вие, никому не давайте да я отваря. Тази Свещена книга всѣки самъ трѣбва да

отваря и затваря. Докато четете, книгата може да бжде отворена. Щомъ престанете да четете книгата и се отдалечите отъ нея, веднага я затворете. Всѣки самъ ще отваря своята книга съ свещено уважение и почитание. Ще отвори книгата си, ще прочете нѣщо отъ нея, ще помисли малко, ще я затвори внимателно и ще отиде на работа. Като се върне отъ работа, пакъ ще отвори книгата, ще прочете нѣщо, ще помисли, ще я затвори и ще си почине. Четенето на Свещената книга представя великата връзка, която душата непрекъснато трѣбва да поддържа. Каква връзка трѣбва да поддържа душата? Вжтрешна връзка, вжтрешно общение. Съ кого? — Ако кажа, че съ Бога, за мчозина тази дума нѣма да бжде ясна. Какво е Богъ за душата на човѣка, вие можете да си представите, само когато имате приятелъ, когото много обичате. Като видите вашия приятелъ, цѣлото ви сжщество се преобразява: мило, приятно ви е, че сте го видѣли. Всичко, което осмисля нѣщата, се дължи на Божието присжтствие. Дето Богъ присжтствува, тамъ и животътъ се явява; дето Богъ отсжтствува, тамъ смъртъта присжтствува. Дето Богъ присжтствува, тамъ свѣтлината се явява; дето свѣтлината обитава, тамъ и хлѣбътъ се ражда, и водата изобилно извира, и въздухътъ всичко навредъ обхваща. Дето Богъ отсжтствува, всичко постепенно намалява и изчезва.

Следователно, страданията въ свѣта показватъ отсжтствието на Божията Любовь между хората. Когато Божията Любовь е между хората, тогава идватъ радостта и веселието. Значи, щомъ сте скръбни, това показва, че любовта отсжтствува. Това не подразбира, че любовта не ви обича, но между нея и васъ има нѣкакво препятствие, нѣкакъвъ черенъ листъ, който прѣчи да се прояви тя.

Какво трѣбва да се направи, за да дойде любовта? Дълго време трѣбва да проливате сълзи върху черния листъ, докато той се стопи. Значи, водата трѣбва да дойде въ помощъ на човѣка, да ускори идването на любовта. Водата утолява жаждата на човѣка, тя го спасява отъ смъртта. Значи, хлѣбътъ носи доброто; водата носи живота; въздухътъ носи силата, а свѣтлината — знанието. Това сж четири важни положения, които всѣки трѣбва да знае. Ако човѣкъ не е добъръ, ако нѣма животъ въ себе си, ако нѣма сила и ако нѣма знание, тѣзи четири елемента отсъствуватъ отъ него. Силата въ човѣка се влива чрезъ Свещения въздухъ, който той диша. Като знаятъ това отъ своитѣ посветени, индуситѣ сж създали цѣла наука за дишането, съ редъ методи и правила, съ цель да се възстанови силата на човѣшкия организъмъ. Когато нѣкой е неразположенъ духомъ, когато е боленъ, или животътъ му се е обезсмыслилъ, нека пие вода. Това всѣки е опиталъ въ живота си. Когато пжтникъ минава презъ нѣкоя планина и усѣти, че краката му се подкосаватъ и силитѣ го напущатъ, той спира предъ единъ изворъ, пие малко вода и усѣща, че силитѣ му се възвръщатъ.

Ето защо, казвамъ: вѣрвайте въ Свещения хлѣбъ, въ Свещената вода, въ Свещения въздухъ и въ Свещената свѣтлина, чрезъ които Словото се проявява. Като вѣрвате въ Свещения хлѣбъ, ще молитѣ Бога да го възприемете, а съ него заедно и Словото Божие. Вие виждате, какво внимание обръща Христосъ на хлѣба, като символъ на Словото, че следъ като го преломи и нахрани съ него нѣколко хиляденъ народъ, каза да събератъ всичкитѣ трошици на едно мѣсто, да не се разпрѣсватъ навънъ. Щомъ разберете смисъла и значението на хлѣба, като символъ на Словото, вие ще бждете въ сила

да създадете помежду си свещени отношения, свещена обхода. Бихъ желалъ да се създаде помежду ви тази свещена обхода, да я разбирате и цените. Нека тази обхода се отнася не само къмъ хората, но и къмъ всички живи същества заради любовта ви къмъ Бога. Виждате едно малко наськомо се движи—спрете за малко предъ него, помислете за неговия животъ, извадете нѣкаква поука за себе си. Виждате една муха или пчела—спрете се предъ тѣхъ и помислете за Онзи, Който ги е създалъ и Когото вие обичате. Виждате единъ червей — не се смѣйте, че лази, но вникнете въ мжчнотиитѣ на неговия животъ. Червеятъ е символъ на смирение. Ако червеятъ не работѣше, и Свещениятъ хлѣбъ не би излѣзълъ. Велика работа върши малкиятъ червей, презрянъ отъ мнозина! Какъвъ орачъ е този червей! Хиляди добрини е извършилъ той, отъ които ти, и безброй още като тебе, се ползвате.

Новото учение изисква хора съ нови възгледи. Днесъ младитѣ гледатъ съ пренебрежение на старитѣ. Старитѣ пъкъ гледатъ съ пренебрежение на младитѣ. Младиятъ казва за стария: Този човѣкъ е остарѣлъ вече, той е изпѣлъ своята пѣсень. Стариятъ казва за младия: Този е младежъ още, зеленъ, неузрѣлъ плодъ е той. Кой ще го чака да зрѣе? Ако младиятъ мисли за стария така, той е боленъ човѣкъ. Ако стариятъ мисли за младия така, той е на смъртно легло вече. Утре ще умре, ще го погребатъ и на гроба му ще пишатъ: Тукъ почива еди-кой си философъ, ученъ човѣкъ. Ако стари и млади продължаватъ да мислятъ така, ще излѣзе споредъ тѣхъ, че Христосъ и досега още лежи въ гроба. Въ сжщностъ, Христосъ и три деня даже не прекара въ гроба. На третия день вече Той възкръсна. Съвременнитѣ хора още държатъ

своя Христосъ въ гроба. Време е вече да махнатъ плочата отъ гроба на Христа, и Той да възкръсне! И следъ всичко това хората очакватъ да дойде Христосъ на земята. Докато Христосъ не възкръсне въ васъ, отвѣнъ Той по никой начинъ нѣма да дойде. Когато Мария отишла при гроба на Христа и видѣла, че Го нѣма тамъ, започнала да плаче. Запитали я: „Жено, защо плачешъ?“ Казва имъ: „Защото взели Господа моего, и не зная, де сж Го положили“. И това като рече, обърна се назадъ и вижда Исуса, че стои, и не знаеше, че е Исусъ. Казва ѝ Исусъ: „Марио!“ Тя се обърна и рече Му: „Учителю!“

Казвамъ: колко пжти досега и вие сте срѣщали Христа! Но въпрѣки това още продължавате да питате: Не видѣхте ли, кой е взелъ тѣлото на Христа? Сега и азъ ви говоря съ цель да не се заблуждавате отъ външнитѣ нѣща, но да се държите за вътрешното проявление, каквото имà Мария. Когато дойде това проявление въ нея, тя позна Христа. Безъ това вътрешно проявление, външнитѣ нѣща по никой начинъ не могатъ да бждатъ разбрани. Такъвъ примѣръ има въ Евангелието. Когато Христосъ запитва нѣкои отъ ученицитѣ си, за кого мислятъ, че е, нѣкои Му отговориха, че едни считатъ да е нѣкой отъ старитѣ пророци, други—за пророкъ Илия. Обаче, Петъръ отговори: „Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго.“ Христосъ му отговори: „Това плътъ и кръвъ не сж ти открили, но Отецъ мой, Който живѣе на небеса.“ Ето защо, чсвѣкъ трѣбва да изучава онази истина, която Богъ му открива. Ако дойде нѣкой самозванецъ и се нарече Христосъ, трѣбва ли веднага да му се повѣрва? За да провѣрите, дали наистина, е Христосъ, заведете го при нѣкой боленъ и го накарайте да тури ржката си върху главата на болния.

Ако при поставяне ржцетъ на този човѣкъ върху главата на болния, последниятъ не оздравѣе, какъвъ Христосъ е той? Трѣбва ли да се върва на такъвъ самозванецъ, който не дава никакво знание и не хвърля никаква свѣтлина въ умоветъ на хората? Казано е въ Евангелието: „И като излѣзоха на земята, гледатъ жарава, разложена, и риба турена на нея, и хлѣбъ.“ Казва имъ Исусъ: „Донесете отъ рибитъ, които уловихте сега!“ Това значи да бждете при Христа, или да дойде Христосъ въ вашия домъ. Когато Христосъ дойде въ дома ви, вие ще имате всичко въ изобилие. Лишени ли сте отъ нѣщо, не сте ли напълно задоволени, Христосъ не е между васъ. Такива трѣбва да бждатъ разбиранията за Христа на онѣзи, които искатъ да следватъ Неговия пжтъ.

Сега мнозина питатъ, кога ще се свърши свѣтътъ. — Свършването на свѣта е философски въпросъ.—Кога ще дойде Христосъ?—И това е философски въпросъ. Когато запитаха Христа за свършването на свѣта, Той имъ отговори: „Това Отецъ ми знае. Не ви е дадено да знаете времената и годинитъ, които Отецъ ми е положилъ.“ И азъ казвамъ: Има знание, което сега не е потрѣбно на хората. То е толкова непотрѣбно, колкото сж непотрѣбни булски дрехи на петгодишно момиченце. Всички вѣнци, цвѣтя и нанизы, които булката употребява, за малкото момиченце не сж нужни. И на васъ казвамъ: не туряйте никакви цвѣтя, никакви украшения на вашитъ детински дрехи, които Богъ ви е далъ! Не замѣняйте вашата детинска дрешка съ тази на младоженцитъ! Често съмъ срѣщалъ малки момиченца, които турятъ на главитъ си цвѣтя, кичатъ се като моми. Преди години имахъ случай да изпитамъ едно малко момиченце, да видя, каква разумность се крие въ него. Давамъ му една

хубава роза, но то отказа да я вземе, подъ предложение, че не е мома, не е дошла до това положение да носи цвѣтя и да се кичи съ тѣхъ. Тази бѣше външната страна на отказа, а вътрешно то искаше да каже, че не носи откъснати цвѣтя. Понеже не мога да дамъ животъ на тия цвѣтя, азъ не мога да ги кжсамъ, нито да се кича съ тѣхъ. Който е откъсналъ тази роза, той да носи последствията отъ това престѣпление. Този день азъ бѣхъ получилъ розата и мислихъ на кого да я дамъ. Както виждате, тя послужи за предметно учение.

И тъй, когато кажете нѣкому една горчива дума, това не е ли равносилно, че давате на този човѣкъ една откъсната роза? Не кжсайте цвѣтята и на никого не ги давайте! Пазете следното правило: приближавайте се къмъ всички хора съ дълбоко съзнание, че първоначално Богъ ги е създалъ добри. Ако намирате, че нѣкои хора не сж добри, това значи, че впоследствие е станала нѣкаква погрѣшка отъ самитѣ тѣхъ, поради която сж изгубили своята доброта. Така трѣбва да мислите за себе си, така трѣбва да мислите и за хората. И ако вие имате нѣкакъвъ дефектъ, той се дължи на други нѣкакви причини. Отъ васъ зависи да отстраните този дефектъ. Обаче, вие непрекъснато трѣбва да държите въ ума си мисълта, че Богъ е вложилъ въ васъ доброто за основа на вашия животъ. Той ви е пратилъ на земята, като въ училище, да учите. И вие трѣбва да учите добре. Единственото нѣщо, което радва Бога, е когато учите добре. И азъ се радвамъ, като виждамъ, че учите съ любовъ и разположение. Когато видя нѣкой човѣкъ предъ изкушението, казвамъ: Опасно е човѣкъ да се отклони отъ пътя, който му е предназначанъ.

Ще приведа единъ примѣръ отъ Стария Заветъ за лошитѣ последствия на отклонението отъ

правия път: Богъ изпратилъ единъ отъ младитѣ пророци при израилския царь Иеровоамъ, да му предаде Неговото Слово. Той казалъ на пророка: „Не яжъ хлѣбъ, и не пий вода, и не се връщай презъ пътя, по който си дошълъ“. Настигналъ го по пътя единъ старъ пророкъ и му казалъ: „Дойди съ мене въ къщата ми, та яжъ хлѣбъ!“ — Не мога да се върна съ тебе, нито ще ямъ хлѣбъ, нито ще пия вода, нито ще се върна презъ пътя, по който съмъ дошълъ. Така ми се говори чрезъ Словото Господне. — И азъ съмъ пророкъ, както и ти. И ангелъ ми говори чрезъ Слово Господне и рече: „Върни го съ тебе въ къщата си, за да яде хлѣбъ и да пие вода.“ Стариятъ пророкъ излъгалъ. И върналъ се младиятъ пророкъ отъ пътя си, влѣзълъ въ къщата му, да яде хлѣбъ и пие вода. И като седѣлъ на трапезата, стариятъ пророкъ му казалъ: „Понеже не послуша гласа Господень и не упазилъ заповѣдта Му, тѣлото ти нѣма да влѣзе въ гроба на отцитѣ ти. И тръгналъ младиятъ пророкъ да си отива, но срещналъ го лъвъ на пътя и го разкъсалъ. Стариятъ пророкъ намѣрилъ тѣлото му на пътя и го занесълъ въ града, за да го оплаче и погребете.

Питамъ: защо трѣбвало стариятъ пророкъ да излъже младия, да го постави на такова изкушение, за което лъвъ да го разкъса? И защо трѣбвало следъ това да го оплаква! Правилно бѣше стариятъ пророкъ да посъветва младия да не се отбива отъ пътя си. Има една вътрешна причина, заради която трѣбвало стариятъ пророкъ да постави на изкушение младия, да изпита неговата стабилностъ. Отъ този изпитъ се видѣ, че младиятъ пророкъ не билъ стабиленъ, не билъ устойчивъ характеръ.

Често хората разбиратъ нѣщата като младия пророкъ, вследствие на което правятъ грѣшки, които коштуватъ живота имъ. Младиятъ пророкъ трѣбваше да каже на стария: Азъ ще вървя по пѣтя, по който съмъ тръгналъ. Нѣма да спирамъ никъде, нито ще се отклонявамъ налѣво или надѣсно. Сжщото се отнася и за васъ: спрете ли нѣкъде, ще се спънете въ развитието си. Запримѣръ, вие уповавате на нѣщо, вървите въ единъ пѣтъ, но дохожда нѣкой и ви казва: Пѣтътъ, по който вървите, не е правъ. — Трѣбва ли да вървате? Вие трѣбва да кажете: Понеже ямъ Свещения хлѣбъ, азъ вървя въ правия пѣтъ и никакво съмнение нѣмамъ въ това. Следователно, човѣкъ не може да върви въ пѣтя на Истината, ако не яде отъ Свещения хлѣбъ, не пие Свещената вода, не диша Свещения въздухъ и не възприема Свещената свѣтлина. И когато Христосъ казва: „Азъ съмъ Пѣтътъ, Истината и Животътъ“, Той разбира, именно, тия четири елемента — да се хранишъ съ Свещения хлѣбъ, безъ да се колебаешъ, дали си въ пѣтя, или не. Като приемашъ всѣки день Свещения хлѣбъ, т. е. тѣлото Христово, трѣбва да знаешъ, че си въ пѣтя. Като пиешъ Свещената вода, като дишашъ Свещения въздухъ, като приемашъ Свещената свѣтлина на изгрѣващото слънце, ти трѣбва да благодаришъ всѣки моментъ, че си въ правия пѣтъ. Това е първото положение, което човѣкъ изпитва на физическия свѣтъ. Второто положение е по-високо. То прониква всички свѣтове.

Сега, ще размишлявате върху тѣзи четири елемента, като символи, да видите, на какво въ живота отговаря всѣки отъ тѣхъ. Следъ това ще влѣзете въ другата реалностъ на живота, която ще ви донесе онова, което търсите. Вие искате да бъдете щастливи, здрави, богати и т. н. Обаче, не е

необходимо да придобие човѣкъ всичко, каквото желае. Защо? Защото не всичко е сжществено. Въ този смисълъ, има нѣща желателни и сжществени, които се отнасятъ за момента. Има нѣща желателни и несжществени, които търпятъ отлагане. Азъ желая да придобиете онова, което е сжществено за васъ. Напримѣръ, сжществени нѣща за васъ сж любовта и истината. Каквото и да се говори за любовта, тя е една. Любовта носи животъ; мъдростта носи знание и свѣтлина; истината носи свобода. Казвате: Ние искаме да знаемъ истината. — Истината не може да се говори на земята. Тукъ се изнасятъ само факти изъ живота, но не и самата действителностъ, т. е. не самата истина. Запримѣръ, казвамъ: действителността има две страни—свѣтла и тъмна, сладка и горчива. Това сж факти, които се отнасятъ до действителността, но не представятъ още самата действителностъ. Казвате на нѣкого: Ти не си уменъ човѣкъ. — Това е фактъ само, но не и действителностъ. Истината може да се каже само на заробения, като развържешъ оковитѣ му; истината може да се каже само на гладния, като го нахранишъ; истината може да се каже на жадния, като го напоишъ; на задушавания се, като го изнесешъ на чистъ въздухъ; на заблудения въ тъмна нощъ, като му освѣтишъ пжтя. Значи, истината показва пжтя, по който трѣбва да вървите; тя освобождава отъ ограничителнитѣ условия. Всички хора очакватъ, като отидатъ на онзи свѣтъ, да ги посрещнатъ съ музика и пѣсни, съ вѣнци. Едно е вѣрно, че всички ще заминете за онзи свѣтъ, но какъ ще ви посрещнатъ тамъ, това е другъ въпросъ. Какъ ще се явите предъ лицето на вашия Баща? Какъвъ отчетъ ще дадете?

Казвате: значи, страдания ни очакватъ на онзи свѣтъ.—Какво нѣщо е истинското страдание, и ка-

кво — истинската радостъ, малцина сж опитвали. Представете си единъ младъ, жизнерадостенъ човѣкъ, пълненъ съ животъ, съ енергия, когото осждаатъ на смъртъ, съ отрѣзване на главата. Хващатъ го, вързватъ ржцетѣ и краката му, турятъ го въ затворъ, а утре пристѣпватъ къмъ реализиране на присждата. Какво е положението на този младъ човѣкъ, който днесъ седи съ глава на рамене и знае, че утре тази глава ще бжде отрѣзана и ще се търкули предъ краката му? Какво по-голъмо страдание отъ това? Такова е положението на грѣшника, който съзнава грѣховетѣ си, а трѣбва да се яви предъ Господа. Представете си сега обратното положение. Този младъ човѣкъ се е молилъ, плакалъ, но никой не е обърналъ внимание на молбата му и го обезглавяватъ. Но идва Спасителътъ на свѣта, който обича младия човѣкъ, взима главата му отъ земята и я туря на мѣстото ѝ, като му казва: Бжди свободенъ сега и повече не грѣши! Следвай закона на Любовта! Какво ще изпита този човѣкъ? Небивала радостъ. Когато нѣкой пита, какво нѣщо е страданието, казвамъ: истинското страдание седи въ това, да видите, какъ главата ви пада отъ раменетѣ, отъ ножа на вашия братъ, при силното ви желание, да живѣте, да се радвате на Божия свѣтъ. Какво нѣщо е радостта? Истинската радостъ седи въ това, да видите, че главата ви е поставена на мѣстото си. Какво нѣщо е страданието? — Лишаване отъ любовта, т. е. снемане на главата ви. Какво нѣщо е радостта? — Идване на любовта, т. е. поставяне на главата на своето мѣсто. Така трѣбва да се разбира животътъ, съ неговитѣ различни прояви. Всѣко друго разбиране не е въ сила да внесе новата свѣтлина въ живота. Главата на човѣка трѣбва да седи на своето мѣсто! Праведниятъ се отличава по това, че никаква сила

въ свѣта не е въ състояние да снесе главата отъ раменетѣ му. Никакво оръжие въ свѣта не може да отнеме главата на праведния. Когато главата на човѣка може да падне отъ раменетѣ му, това показва, че той е изложенъ на нѣкаква вътрешна опасностъ.

Въ прочетената глава отъ Матей се говори за блаженствата. Тѣ сж методи, начини за създаване на вътрешна връзка съ Бога, съ Любовьта. Щомъ направите тази връзка, ангелъ Господень ще похлопа на сърцата ви, ще ви заведе въ духовния, въ Божествения свѣтъ, дето ви очакватъ съ вѣнци, съ музики и пѣсни. Ако не сте готови и откажете да вървите съ него, той ще замахне съ меча си, и главата ви ще отхвъркне настрана. Азъ изнасямъ това положение, не защото сждбата ви ще бжде такава, но да имате представа, какво значи страдание, какво значи тъмнина, мракъ. Всѣки човѣкъ не е осжденъ на обезглавяване, но всѣки трѣбва да влиза въ положението на този, който ще мине презъ подобно страдание. Вие говорите съ този човѣкъ, но знаете, че следъ единъ день той ще изгуби своето съдържание, ще отиде главата му. Виждате мускулитѣ му, ржцетѣ и краката му, но човѣкътъ не е тамъ. Де е истинскиятъ човѣкъ? Нѣкои ще кажатъ, че човѣкъ се намира въ душата си, други въ духа си и т. н.

Сега ние очакваме повдигането на човѣшката душа, освобождаването на човѣшкия духъ и възкресението на човѣшкото тѣло. Значи, физическиятъ човѣкъ трѣбва да възкрѣсне! На физическия свѣтъ възкресението представя новия животъ на човѣка. Въ духовния свѣтъ възкресението подразбира идването на любовта на земята. Въ Божествения свѣтъ възкресението означава слизането на духа на земята. Следователно, едновременно чо-

вѣкъ трѣбва да възкрѣсне и въ тритѣ свѣта: да възкрѣсне тѣлото му, да възкрѣсне душата му, да възкрѣсне и духа му. Това е истинското възкресение. Когато човѣкъ умира и отново се ражда, това възкресение става само на физическия свѣтъ — то се нарича прераждане. Възкресението въ духовния свѣтъ подразбира влизане на човѣка въ свѣтъ, безъ никакви противорѣчия. Възкресението въ Божествения свѣтъ подразбира придобиване на Вѣчния животъ.

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ свѣтъ, въ който отъ сутринъ до вечеръ се хранятъ съ мухлясалъ хлѣбъ; отъ сутринъ до вечеръ пиятъ мѣтна вода; отъ сутринъ до вечеръ дишатъ нечистъ въздухъ; отъ сутринъ до вечеръ ходятъ въ дрезгава, мѣжделива свѣтлина, въ която постоянно се спъватъ. Това сж вжтрешнитѣ състояния на човѣка. Не е достатъчно само да кажете, че Господъ е добъръ и да се успокоите, да чакате да се прояви тази доброта. Това е стара философия, която трѣбва да оставите настрана. Въпросътъ е за новия животъ, който изисква вѣра въ Свещения хлѣбъ, като основа на живота, отъ който Словото излиза. Вѣрвайте, че Богъ първоначално още е вложилъ въ човѣка редъ дарби и способности, които той трѣбва да развива. Какъ? — Като работи правилно, като обича безкористно. И тогава той ще се яви предъ Божието лице, като при свой добъръ Баща, и ще Му покаже всичкитѣ си разработени таланти. Който е работилъ на земята, той ще се яви при Баща си като добъръ синъ; който не е работилъ, той ще се яви като блудния синъ, за когото Христосъ говори въ една отъ своитѣ притчи. Блудниятъ синъ се върна при баща си разкаянъ, смиренъ, за което баща му закла най-угоеното теле и му даде угощение. На добрия синъ той каза:

„Синко, ти не трѣбва да се сърдишъ. Твоятъ братъ бѣше умрѣлъ, а сега възкрѣсна. Всичко, каквото имамъ, е твое. Ти не разбирашъ още дълбокия смисълъ на живота, затова се сърдишъ. Радвай се, братъ ти си дойде.“

Като наблюдавамъ отношенията на хората помежду имъ, тѣ мязатъ на отношенията на тия двама братя. Щомъ видятъ, че въ нѣкое общество влѣзе новъ човѣкъ, и го приематъ съ известно уважение, всички се нахвърлятъ върху него и казватъ: Този едва дойде и му се указватъ толкова почести, а ние вече 15—20 г. работимъ, не искатъ да ни знаятъ. Казвамъ: блудниятъ синъ се върна при баща си нито за почести, нито за угощение. Той каза на баща си: „Азъ не съмъ достоенъ за твоята любовъ. Моля те да ме приемешъ въ твоя домъ като единъ отъ слугитѣ си.“ За да се даде на човѣка такова угощение, каквото бащата даде на блудния синъ, той трѣбва да има широкъ умъ, широко сърце, широка душа, широкъ духъ, широки разбирания. Това се отнася за всички, които иматъ пробудено съзнание, които искатъ да обичатъ, които искатъ да учатъ, които искатъ да се приготвятъ за идването на Царството Божие въ тѣхъ. Време е вече всички да снематъ робскитѣ халати, да освободятъ краката си отъ оковитѣ! Страшно и неприятно е да чувашъ, какъ се движатъ хора съ букаи! Неприятно е да чувашъ дрънкането на тѣхнитѣ окови! Такова е положението на съвременнитѣ хора. Срѣщамъ нѣкой човѣкъ съ букаи. Свалямъ букаитѣ отъ краката му, и той тръгва свободенъ. На другия день го гледамъ, пакъ съ букаи. Лѣкувамъ нѣкой боленъ, излѣкувамъ го, но на другия день го гледамъ пакъ боленъ, пакъ въ букаи. Дойде нѣкой при мене, пита ме, каква храна да употребява, по колко пжти на

денъ да се храни, но при това нищо не изпълнява, на другия денъ пакъ яде, каквото намѣри. Какво ще разправяшъ на този човѣкъ? Нѣкой пита, да яде ли картофи, домати. Казвамъ: не е лесно човѣкъ да се справи съ картофитѣ. Отъ седенето въ земята, картофитѣ сж приели нѣкои вредни елементи. Въ житото пъкъ, при седенето му дълго време въ хамбара, сжщо така сж се образували нѣкои вредни елементи за човѣшкия организъмъ. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се освобождава отъ вреднитѣ елементи, които се съдържатъ въ хранитѣ. Като ядете грозде, всѣко зрънце, което ще турите въ устата си, трѣбва да бжде предварително добре измито съ вода, да нѣма по него полепени нѣкакви микроби, или други нечистотии. Сегашнитѣ хора ядатъ бързо, не обръщатъ внимание, дали има нѣщо нечисто по плодоветѣ. Добре е, че не се страхуватъ отъ зараза, но бързото и небрежно ядене има лоши послѣдствия за организма. Човѣкъ не трѣбва да яде бързо. Като вземе единъ гроздь, нека го разгледа внимателно, да го измие добре, да яде зрънце следъ зрънце, да брои, колко зрънца приблизително се съдържатъ въ дадения гроздь. Наистина, това се отнася до външната страна на храненето, но като се научи външно да яде правилно, човѣкъ ще се домогне и до неговата вътрешна страна.

Сега, като четете Словото Божие, вие дохождате до заключението, че човѣкъ трѣбва да живѣе правилно, за да угоди на Бога. — Какъ може човѣкъ да угоди на Бога? — Като се обичаме. — Какъ ще се обичате? Споредъ васъ, кое е правилото, по което можете да обичате единъ човѣкъ? Да обичате човѣка, това значи никога да не прѣстѣпвате неговата свещена ограда. Какъ се разбира това? Никога да не ядете хлѣба, който той яде;

никога да не пиете водата, която той пие; никога да не пожелавате кжщата, въ която той живѣе; никога да не хвърляте завидно око на дрехитѣ, обущата и шапката, които той носи; никога да не пресичате пжтя, по който той върви; никога да не взимате мѣстото, на което той седи. Това значи любовъ. Ще дойде нѣкой да разправя, че като обичалъ нѣкого, ималъ желание да го пригърне малко, да го притисне въ обятията си. Споредъ мене, нѣма по-голѣмо нещастие отъ това, да пригърнешъ, да притиснешъ човѣка къмъ себе си. Защо? Това е бинтуване. Само болниятъ се бинтува. Доиде лѣкарьтъ, прегледа болния, бинтува го и си отива. Въ болницитѣ сжщо така бинтуватъ болнитѣ, но това не е любовъ. Да обичашъ ближния си, значи вжтре въ себе си да му отдадешъ всички права, които искашъ и за себе си. Кои сж нашитѣ ближни? Това сж разумнитѣ души, чрезъ които ние всѣки день сме подложени на изпитъ. Нашитѣ ближни сж ангелитѣ, които се проявяватъ на земята чрезъ хората. Срѣщате единъ бедень, слабъ, немощень човѣкъ, чрезъ когото ви изпитватъ; чрезъ него се проявява нѣкой ангелъ, който иска да ви изпита, да види, какъ ще постѣпите. Христосъ казва: „Това, което направихте на беднитѣ, на болнитѣ, на страдащитѣ, на затворницитѣ, все едно, че на мене направихте. Азъ бѣхъ въ тѣхъ.“ Следователно, ако не пригледате болни, бедни, страдащи, все едно, че Христа не сте пригледали. Тази е външната страна на изпита. Като го издържите, ще дойдете до вжтрешната страна на изпита, който е по-мжченъ. Като издържите и него, ще срещнете Онзи, Който ви обича, и Когото вие обичате. Сега хората живѣятъ на земята и не знаятъ, кого обичатъ, и кой ги обича. Въ притчата за „Самарянина“, ние виждаме, кой е нашиятъ ближень.

Сега, като ви говоря за работа върху себе си, обръщамъ вниманието ви на опасността отъ вътрешното самокритикуване. Самокритиката е времененъ методъ, който нищо не допринася. Азъ не препоръчвамъ този методъ. Ако вие, или другъ нѣкой направи нѣкаква погрѣшка, не бързайте да се произнесете върху нея, но направете единъ вътрешенъ преводъ. Чувате, че вълкъ изялъ една овца на нѣкой вашъ съседъ. Не бързайте да се произнесете, защо и за какво вълкътъ направилъ това престѣпление, но извадете отъ него нѣкаква поука за себе си. Казвате, че вълкътъ не е направилъ добре. Вѣрно е, че вълкътъ е направилъ престѣпление, но вие, които го критикувате, правите сѣщото престѣпление: колите овцетѣ и ги ядете. Питамъ: каква разлика има въ престѣплението, което вълкътъ прави, и това, което човѣкъ прави? Ще отговорите, че на хората е позволено да колятъ овцетѣ, а на вълцитѣ не е позволено да ги нападатъ.

Друго положение: вие критикувате нѣкой човѣкъ, че направилъ една погрѣшка, но отивате дома си и правите сѣщата погрѣшка. Какво ще кажете за това? Значи, лесно е да видите погрѣшката на другитѣ хора, но мжно е да видите своята. Следователно, не е въпросътъ въ сѣденето. Сѣденето не оправя хората. Отивате въ дома на нѣкой човѣкъ, искате да ви приеме. Той ви дава малко хлѣбъ и се извинява, че нѣма де да ви приеме: нѣма легло, нѣма завивки, нѣма гориво. Вие не вѣрвате и сте готови вече да го сѣдите, че не е искренъ, че не иска да ви приеме. Питамъ: какво да прави човѣкътъ? И той е беденъ, петъ пари нѣма въ джоба си. Това положение е подобно на положението, въ което се намѣрилъ единъ беденъ, за когото се говори въ приказката „Царъ и просекъ“.

Въ нѣкое царство на древността, царьтъ сериозно заболѣлъ и билъ почти на смъртно легло. Следъ като всички лѣкари се изредили и не могли да му помогнатъ, дошълъ най-после въ царския палатъ единъ простъ човѣкъ и казалъ, че царьтъ ще оздравѣе, ако облѣче ризата на нѣкой щастливъ човѣкъ. Пръснали хора по цѣлото царство да търсятъ щастливъ човѣкъ. Най-после намѣрили единъ съвършено беденъ човѣкъ, безъ подслонъ, голъ и босъ, почти всѣкога гладенъ, но веселъ и доволенъ отъ положението си. Той постоянно пѣлъ и благодарилъ на Бога за живота, който му далъ. Веднага дотърчали при него царски пратеници и му казали: Скоро, дай ризата си! — Нѣмамъ риза.

Често се говори за любовта. И въ Евангелието е писано за любовта, но всѣки трѣбва да я приложи въ живота си, споредъ своето дълбоко вътрешно разбиране. При това, човѣкъ не трѣбва да налага своето разбиране на другитѣ хора. По отношение на любовта, азъ съмъ дошълъ до следното правило: приложи любовта въ живота си, споредъ своето дълбоко вътрешно разбиране, безъ да взимашъ въ съображение, какво хората мислятъ по този въпросъ, и безъ да налагашъ своето разбиране на другитѣ. Любовта е великъ, свещенъ законъ, чрезъ който Богъ се проявява. Следователно, приложи любовта въ живота си тъй, както Богъ я проявява къмъ тебе! Не се влияй отъ разбиранията на хората за любовта, нито налагай своитѣ разбирания на другитѣ хора. Обаче, не пренебрегвай проявитѣ на другитѣ, но се учи отъ тѣхъ. Въ това отношение, едни за други трѣбва да бжде образци. Щомъ сте образци единъ за другъ, всѣки ще бжде свободенъ въ своитѣ прояви. Така постѣпватъ художницитѣ, музикантитѣ, поетитѣ. Когато единъ музикантъ слуша другъ нѣкой да свири,

той следи внимателно, какъ движи лжка си, какъ изпълнява, и отъ всичко хубаво въ него той учи, възприема. Когато нѣкой художникъ гледа другъ, по-великъ художникъ, какъ рисува, той наблюдава внимателно, какъ движи четката си, какъ туря боитѣ, и възприема хубавото. Хубавото отъ всички трѣбва да се възприема. Ако не си великъ художникъ, или музикантъ, никой нищо нѣма да възприеме отъ тебе. Тѣй щото, азъ не съмъ за подражаването, но за възприемането. Онова, което е хубаво въ тебе, нека и другитѣ възприематъ; онова, което е хубаво въ другитѣ, и ти трѣбва да го възприемешъ. Азъ се радвамъ на хубавото, на красивото. Радвамъ се на всѣки красивъ листъ, на всѣко хубаво цвѣте, на всѣко живо същество, на всѣко дете, на всѣки човѣкъ. Въ всичко виждамъ проява на разумността, и отъ всичко се уча.

Казвамъ: всички трѣбва да се радваме на онова, което Богъ е създалъ. Само по този начинъ може да се разбере вътрешния смисълъ на нѣщата. Следователно, всичко, каквото сте чели и разбрали отъ Словото Божие, трѣбва да възприемете и приложите, защото то отговаря на вашия умъ, на вашето сърце, на вашата воля, на вашата душа и на вашия духъ. Само така ще се домогнете до Истината, която ще ви направи свободни.

Сега, желая да дойде Божието благословение върху васъ, както Богъ благоволи! Желая да се изпълнятъ всички обещания, които Богъ ви е далъ! И тѣзи обещания нека послужатъ за повдигане на вашитѣ души!

1. Съборна беседа отъ Учителя, държана на 1 септемврий, 1933 г. София. — Изгрѣвъ.

Единъ ударъ.

Въ човѣшкия животъ има една тъмна страна, която отъ хиляди години насамъ се разрешава и все неразрешена остава. Тази тъмна областъ се отнася до изпитанията. Всички хора се запитватъ: Защо сж изпитанията въ живота? Безъ изпитания не може ли? Кои хора се изпитватъ? Изпитватъ се силнитъ хора, а не слабитъ; изпитватъ се знаещитъ, а не невежитъ. Изобщо, слабитъ и невежитъ иматъ най-малко изпитания. Следователно, само онѣзи, които не разбиратъ законитъ и реда въ природата, могатъ да задаватъ въпроса, защо сжществуватъ изпитанията. Това показва, че тия хора иматъ особено разбиране за живота. Тѣ искатъ да бждатъ щастливи, безъ да знаятъ, въ какво седи щастието. То е все едно да търсишъ истината, безъ да знаешъ, какво нѣщо е истината. Истината освобождава човѣка. Който придобие истината, той става свободенъ. Който не разбира истината, той постоянно се натъква на противоречия. Да констатирашъ единъ фактъ, това още не е истина. Защо? Защото следъ като си констатиралъ този фактъ, ти пакъ се натъквашъ на противоречия, пакъ не си свободенъ.

Съвременнитъ хора сж недоволни отъ порядъка, който сжествува въ природата. Казвамъ: този въпросъ може да се реши лесно. Какъ? Нека всички, които сж недоволни отъ сегашния свѣтъ, както и отъ порядъка въ природата, дадатъ свой планъ, по-добъръ, по-разуменъ. Отъ хиляди години насамъ невидимиятъ свѣтъ е далъ свобода на всич-

ки недоволни отъ законитѣ и наредбитѣ въ свѣта да представятъ свой проектъ. Ако този проектъ се укаже по-разуменъ, тѣ ще го приложатъ на земята, да се ползватъ хората отъ него. Който иска да корегира природата, той непременно трѣбва да бжде по-уменъ отъ нея. Невежиятъ не може да корегира видния цигуларь. Който иска да корегира нѣкой виденъ цигуларь, той непременно трѣбва да знае повече отъ него. Въ това отношение, Христосъ бѣше отъ най-умнитѣ, отъ най-ученитѣ хора. Той разполагаше съ такава наука, която и днесъ още остава затворена за хората. И при това положение, като Синъ Божи, Христосъ бѣше подложенъ на голѣми изпитания. Защо трѣбваше да бжде подложенъ на такива изпитания? Каква нужда имаше да пости цѣли 40 дѣня въ пустинята? Христосъ направи опитъ, да види, колко дѣня човѣкъ може да издържи безъ храна. Презъ тѣзи 40 дѣня Той се хранѣше само съ Свещения хлѣбъ — съ Словото Божие. Когато дяволътъ Го изкушаваше, казваше му: „Ако си Синъ Божи, речи на този камѣкъ да стане хлѣбъ!“ Христосъ му отговори: „Писано е, че не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово Божие.“ Сжщо така и съвременнитѣ хора се безпокоятъ, когато болниятъ не яде, или когато здравиятъ малко яде. Тѣ бързатъ да го посъветватъ да яде повече, да употребява мазнини, да не отслабва. Тѣ му препорѣчватъ било печена, било варена кокошка, или пѣкъ чорба отъ кокошка, но по възможность по-мазна, съ повече масло. Днесъ хората се самоизлѣгватъ, като мислятъ, че мазната храна или месото ще имъ предаде нѣщо. Не, чуждото всѣкога остава чуждо. Следователно, животътъ на другитѣ живи сжщества принадлежи на самитѣ тѣхъ, но не и на хората. Хората нѣматъ право да се разпореждатъ съ живота на другитѣ сжщества.

—Какъ и съ какво ще се хранимъ тогава? Подъ „храна“ въ широкъ смисълъ азъ разбирамъ Божественото. Въ това отношение, само Божественото може да служи за храна на човѣка. Вънъ отъ Него, всичко друго е чуждо притежание, съ което човѣкъ нѣма право да разполага. И тогава, който употребѣи за храна нѣщо, което не е Божествено, то ще внесе въ него известна отрова. Чуждото, внесено въ организъма, остава своята отрова. На тѣзи чужди вещества, внесени въ човѣшкия организъмъ, се дължатъ противоречията и страданията въ живота. Задачата на човѣка е да освободи организъма си отъ тия чужди вещества. И тогава, въ организъма му трѣбва да остане само Божественото. Щомъ Божественото остане въ човѣка, а чуждото излѣзе вънъ, лицето му веднага просиява, и волята му дохожда въ нормално състояние. Докато човѣкъ се смущава, той има въ сърцето си чужди вещества. Докато днесъ мисли едно, а утре — друго, той има въ ума си чужди вещества. Не е важно, кой е внесълъ тѣзи чужди вещества въ неговия организъмъ; важно е той да се изчисти отъ тѣхъ. Може би баба му, или дѣдо му да сж внесли тѣзи чужди вещества—това не е важно. Въпросътъ е да се изчисти, да се освободи отъ тѣхъ.

Казвамъ: вие се нуждаете отъ положителна наука, която да ви наведе къмъ сжщината на живота, а не къмъ привиднитѣ, т. е. къмъ преходнитѣ нѣща. Преходнитѣ нѣща всѣкога носятъ страдания и нещастия за хората. Страданието се предизвиква отъ това, че тѣзи нѣща лесно се губятъ. Следователно, на тѣхъ не може да се разчита. Запримѣръ, очаквашъ да получишъ наследство—ти си на кривъ пжтъ. Ако се надѣвашъ нѣкой светия да се помоли за тебе—ти си на кривъ пжтъ. Ако очаквашъ на другитѣ хора да разоратъ нивата ти — и наготово

да си вземешъ жито — ти си на кривъ пжтъ. Ако искате да влѣзете въ правия пжтъ, опретнете се на работа и разчитайте на себе си. За тази цель вие трѣбва да разглеждате живота като нѣщо цѣло. Човѣкъ трѣбва да намѣри мѣстото си въ цѣлото, тамъ да свърши работата си и да не прѣчи на работата, която вършатъ другитѣ органи на живота. Единъ листъ отъ нѣкое дърво не трѣбва да се мѣси въ работата на другитѣ листа. Всѣки листъ отъ дървото има своя опредѣлена работа и опредѣлено мѣсто. Привидно всички листа вършатъ една и сжща функция, но въ сжщностъ не е така. Въ природата еднообразие не сжществува. Когато животътъ става еднообразенъ, това показва, че хората едни други се мѣсятъ въ работитѣ си. Запримѣрь, нѣкой пита, защо Богъ е създалъ мравята? Защо е създалъ вола съ роги на главата и съ копита на краката? Жената се запитва, защо е създадена жена. Мжжътъ се запитва, защо е създаденъ мжжъ. Споредъ мене, женитѣ и досега още не знаятъ, дали сж жени; и мжжетѣ не знаятъ, дали сж мжже. Да мислятъ, че сж мжже, или че сж жени, е едно нѣщо, а да знаятъ съ положителностъ това, е друго нѣщо. Жената е недоволна отъ положението си; тя е недоволна, че е създадена жена. Мощно нѣщо е жената! Трѣбва ли да бжде недоволна отъ положението си? Жената е образъ на Божията Любовь. Ако не носи този образъ въ себе си, никаква жена не е тя. Тази жена не може да разбере живота. Казвате: Нѣма какво да се разбира живота. Животътъ е борба.—Не, никаква борба не е животътъ. И нѣма защо човѣкъ да се бори въ живота. Ако рече да се бори, колкото силенъ да е, пакъ ще се намѣри нѣкой по-силенъ отъ него, който ще го повали на земята. Досега не се е срещналъ въ историята на човѣчеството нито

единъ герой, който да не е билъ победенъ. И най-голѣмитѣ герои, въ края на краищата, сж били победени и сж умрѣли. На всѣки герой е направенъ паметникъ, на който пише: Тукъ лежи единъ отъ голѣмитѣ герои въ свѣта. Казвамъ: герои сж тѣзи хора, но не сж истински герои.

И тъй, не съжбялявайте за временнитѣ нѣща, които сте изгубили. — Ама любовта си изгубихме. — Не съжбялявайте за онази любовъ, която се губи. Тази любовъ е героятъ, който умира. На такъвъ герой не може да се разчита. Нѣкой казва: Едно време сърцето ми горѣше отъ любовъ, но сега любовта ми изгасна. — Любовъ, която запалва сърцето и после изгасва, любовъ, която извира и пресъхва, е повърхностна любовъ. Ако ти се въодушевишъ и кажешъ, че си готовъ за Господа всичко да направишъ, а на другия день още се откажешъ, каква е твоята любовъ? И Петъръ казваше на Христа, че любовта му е непоколебима, че никога нѣма да Го остави, че е готовъ съ меча си да Го защитава, но не издържа. Докато пѣтельтъ два пѣти пропѣ, той три пѣти се отказа отъ Христа. Следъ това Петъръ съзна погрѣшката си, разкая се и горко плака. Той видѣ своята слабостъ и позна, въ какво седи юначеството. Дето има страхъ, тамъ юначество не сжществува.

Следователно, първата работа на човѣка е да се освободи отъ онзи вътрешенъ, неестественъ страхъ въ себе си. Единствениятъ страхъ, който трѣбва да сжществува, който е на мѣстото си, той е страхътъ въ човѣка да не изгуби любовта си. Свещенъ страхъ е той! Щомъ изгуби любовта си, човѣкъ свършва и съ живота си—за него всичко е свършено. Отъ нищо друго човѣкъ не трѣбва да се страхува. Всѣкакъвъ другъ страхъ е безпредме-

тенъ. Човѣкъ може да се страхува да не умре отъ гладъ, да не изгуби кжщата си, да не го уволнятъ отъ службата му, да не изгуби общественото си положение, да не изгуби уважението на хората и т. н. Всички тия нѣща, които предизвикватъ страхъ въ хората, сж временни, и човѣкъ не трѣбва да се спира върху тѣхъ. Ако вѣрвате въ Бога, Който ви е създалъ, нѣма защо да плачете и да се отчайвате; вие никога нѣма да умрете гладни, никога нѣма да бждете изоставени. Въ цѣлия свѣтъ има ваши напреднали, разумни братя, които никога нѣма да ви оставятъ.

Казвамъ: както и да изпаднете, въ каквото положение и да се намѣрите, вземете примѣръ отъ блудния синъ. Следъ като изяде и изпи всичкото си богатство, той се принуди да пасе свине. За друга работа той не бѣше способенъ. Какво представятъ свинетѣ? Ако вие, отъ сутринъ до вечеръ, се занимавате съ своитѣ скърби, съ своитѣ отрицателни мисли и желанія, не е ли това свинепаство? Какво трѣбва да правите? Намѣрете начинъ да се освободите отъ това занятие. Свинетѣ сж лакоми животни, тѣ изядоха всичко, и за блудния синъ не оставиха даже рожкови да яде. Следъ голѣми страдания, съзнанието на блудния синъ се пробуди, той се разкая, смири се и каза: Баща ми има толкова слуги, които му работятъ и се хранятъ. И азъ ще отида при него, като последенъ слуга. Нѣма защо повече да стоя тукъ, въ тази чужда срѣда, между хора, които не ме обичатъ. И наистина, отрицателнитѣ мисли и чувства на човѣка не могатъ да иматъ любовъ къмъ него. При това положение, човѣкъ не може да живѣе между сжщества, които не го обичатъ. Страданията и нещастията на хората се дължатъ на факта, че тѣ искатъ да живѣятъ въ срѣда, въ която любовта

не функционира. А защо е така — за това не се говори.

Въз древността още, при единъ отъ индуски-тъ учители се явилъ единъ отъ неговитѣ ученици, да иска нѣкакви правила за живота. Учителътъ му казалъ: Ще отидешъ на гробищата и ще ходишъ отъ гробъ на гробъ, да говоришъ на умрѣлитѣ най-хубавитѣ работи, каквито дойдатъ на ума ти. Каквото ти отговорятъ, ще дойдешъ да ми кажешъ. Ученикътъ отишълъ на гробищата и започналъ да говори на умрѣлитѣ най-похвални работи: че сж велики хора, светии, че сж допринесли много за човѣчеството, че като тѣхъ други нѣма и т. н. Вслушва се да чуе нѣкакъвъ отговоръ—ни гласъ, ни услишание. Връща се при учителя си, да му разправи, какво направилъ. Учителътъ му казалъ: Сега пакъ ще отидешъ при умрѣлитѣ и ще имъ говоришъ най-лоши думи, ще ги ругаешъ и ще видишъ, какво ще ти отговорятъ. Ученикътъ отишълъ при умрѣлитѣ и имъ говорилъ най-лоши думи. Връща се при учителя си и казва: Пакъ ни гласъ, ни услишание. Тогава учителътъ му отговорилъ: „Ако искашъ да разберешъ смисъла на живота, вземи поука отъ мъртвитѣ — и когато те хвалятъ, и когато те корятъ, и когато си щастливъ, и когато си нещастенъ — ни гласъ, ни услишание. нито дума по това!

Казвамъ: всички хора иматъ слабостта, като имъ дойде нѣкое страдание, търсятъ нѣкого, да се изкажатъ, да имъ олекне малко. Като имъ дойде нѣкое щастие, търсятъ нѣкого, да се изкажатъ, да сподѣлятъ радостта си. Знаете ли, на какво мязатъ тия хора? Тѣ мязатъ на ония гумени топки, или гумени куклички, съ които децата си играятъ. Тия гумени топки иматъ въ срѣдата си една дупчица, и като натиснатъ топката, тя издава звукъ. Децата

се радватъ на тѣзи топки, натискатъ ги и ги разпу-
щатъ, за да издаватъ звукъ. Та сега, като ви нати-
сне страданието, и вие издавате звукъ, започвате
да се оплаквате, да разправяте на хората, че голѣ-
мо нещастие ви е сполетѣло. Казвамъ: ако не
можете да разгледате страданието отъ научна глед-
на точка, да видите, какво се крие въ него, то е
безпредметно за васъ. Като разглеждате страда-
нията спокойно, ще видите, че има рефлексни
страдания, има и прави страдания, които се отна-
сятъ до самия човѣкъ. Рефлексно страдание е, на-
примѣръ, стѣгането, свиването, което изпитвате,
като гледате, какъ нѣкой акробатъ ходи по вжже,
прави редъ упражнения. Той ходи по вжжето спо-
койно, самоувѣрено, безъ никакъвъ страхъ, и каз-
ва: Изкуство е това! Вие, които гледате, свивате
се, страхувате се, стѣгате се, да не падне случайно,
да не изгуби равновесие. И като излѣзете отъ този
циркъ, казвате: Измжчихъ се за тия хора. Питамъ:
ако този акробатъ вѣрви по вжжето смѣло, са-
моувѣрено, безъ страхъ, съ упование на себе си,
не можете ли вие, които вѣрвате въ Бога, да има-
те смѣлостъ и вѣра поне колкото неговата? Който
не разбира живота, ще каже за акробата: Вижъ,
този нехранимайко, по какъвъ начинъ си изкарва
прехраната! Не, да бѣхъ на ваше мѣсто, бихъ ка-
залъ: Ето единъ смѣлъ, решителенъ човѣкъ! Безъ
вѣра въ Бога, но съ упование въ себе си, той се
излага на такъвъ рискъ. А пъкъ азъ, който вѣр-
вамъ въ Бога, страхувамъ се даже мнението си да
изкажа, да не би хората да помислятъ нѣщо лошо
за мене. Ти, който вѣрвашъ въ Бога, по три пѣти
на день се молишъ, страхувашъ се отъ сѣнката си,
страхувашъ се отъ умрѣлъ човѣкъ, отъ лоши
сънища и т. н. Каква вѣра е тази, която не може
да се справи съ най-малкитѣ мъжнотии?

Човѣкъ е дошълъ на земята да учи. Щомъ върви въ правия пжтъ, той нѣма какво да се страхува. Какво страшно има въ това, че сънувалъ нѣкакъвъ лошъ сънъ? Една търновка ми разправяше единъ свой сънъ: „Сънувамъ майка си. Дохожда при мене, и безъ да ми каже нѣщо, взима една стомна и ме удря съ нея по главата. Стомната падна на земята, разби се на парчета, а отъ главата ми започна да тече жълта течностъ. Казахъ си: Чудно нѣщо! Не можа ли майка ми да намѣри една сладка дума, съ която да ме зарадва, а трѣбваше да ми разбива главата съ стомна? Ставамъ сутринята, и какво забелязвамъ? Съзнанието ми се пробужда, и азъ започвамъ да разглеждамъ живота си, виждамъ своитѣ грѣшки, виждамъ, че съмъ се отклонила отъ правия пжтъ, и решихъ да се върна въ пжтя, който Богъ ми е предназначилъ. Разбрахъ, че съ стомната ми се предаде урокъ. Стомната бѣше предметно учение. Съ тази стомна невидимиятъ свѣтъ искаше да ми каже: Както стомната се разби на парчета, така и твоята глава ще се разбие, ако вървишъ въ стария пжтъ.

Следователно, въ ржцетѣ на сждбата човѣкъ не трѣбва да бжде стомна, която, при единъ ударъ въ земята, да се разбие на парчета. Стомната придобила ли е нѣщо? Като се счупи стомната, тя губи, нищо не придобива. Обаче, главата на човѣка придобива нѣщо. Тя започва да мисли и вижда погрѣшкитѣ на своя животъ. Когато стомната се чупи, извадете урокъ отъ това и благодарете, че тя се е счупила, а не главата ви. Щомъ се счупи стомната ви, ще си купите нова, по-хубава отъ първата. Трѣбва да бждете внимателни въ живота, да не счупите главата си, като тази стомна. Тѣй щото, каквото нещастие да ви се случи, извадете поука отъ него. Знайте, че

въ природата нѣма случайности. Всѣко страдание, или всѣко изпитание е на мѣсто, и за въ бждеще ще донесе несмѣтни блага за онзи, който го разбира. Като проследите историята на човѣшкото развитие, ще видите, че този е пѣтътъ за постигане на съвършенство. Велико бждеще очаква човѣка, но затова той трѣбва да учи. Земята е велико училище, великъ университетъ, въ който хората сж дошли да учатъ. И Христосъ прекара 33 години въ този университетъ. Като издържа матура, тогава Той се върна на небето, дето зае опредѣленото за Него мѣсто. Затова Христосъ каза на ученицитѣ си: „Даде ми се всѣка властъ на небето и на зе-та“. На друго мѣсто Той казва: „Идете и вие да проповѣдвате и да разгласявате моето учение.“

Питамъ: щомъ вѣрвате въ Христа, трѣбва ли да се страхувате? Той самъ казва, че Му се даде всѣка властъ на небето и на земята. Христосъ мина презъ голѣми страдания, докато получи тази властъ. Той носи своя кръстъ до едно мѣсто и после го остави, съ което искаше да каже: Дотукъ носихъ кръста, сега оставямъ вие да го носите. Казвамъ: ако има нѣщо за очудване въ живота на Христа, не сж голѣмитѣ страдания, които Той прекара, колкото Неговата издържливостъ. Въ лицето на Христа виждаме една душа, която издържа на голѣми противоречия. Тази издържливостъ заслужава подражаване. Той каза: „Азъ трѣбва да изпълня волята Божия, каквото да стане!“ Характеръ е това! После Той продължи: „Господи, въ Твоитѣ рѣ-це предавамъ Духа си. Нека бжде Твоята воля!“ Питамъ: остана ли Христосъ излѣганъ въ своята вѣ-ра? Онзи, Който Го е създалъ, въ Когото положи живота си, въ Когото вѣрваше, Той Го възкрѣси. И ето, две хиляди години следъ възкресението на Христа, 500 милиона хора вървятъ въ Неговия пѣтъ

и работятъ заедно съ Него. Ще дойде день, когато и ония, която не сж повѣрвали, ще тръгнатъ следъ Христа. Следъ всичко това, трѣбва ли още да се страхувате? Съвременнитѣ хора се страхуватъ като младитѣ моми. Младата мома постоянно се стрѣска. Гизди се, кичи се, а сърцето ѝ непрестанно трепка: Ами, ако възлюбениятъ ме остави? Какво ще стане съ мене, ако намѣри друга, по-хубава мома? И току вижъ, хвърли китката, обезсърдчи се. После, пакъ се насърдчи, тури китката на главата си, развесели се. Къмъ обѣдъ изкушението пакъ дохожда: Ами, ако ме остави? Ако намѣри по-красива отъ мене? Каквото става съ момата, това става и съ васъ. Казвате: Какво ще правя, ако ме остави Господъ? Той съ мене ли само ще се занимава? Казано е въ Писанието: „Записахъ ви на дланъта си“. И наистина, на какво по-хубаво мѣсто човѣкъ може да бжде записанъ, освенъ на дланъта на Господа? Достатъчно е да погледне Богъ къмъ дланъта си, за да види тамъ името ви написано.

И тъй, както въ миналото, така и въ настоящето, сж нужни герои. Геройство се иска отъ хората, а не малодушие. Работа се иска отъ хората, а не говорене. Турцитѣ иматъ една пословица: „Много думи на воденицата“. И наистина, воденицата вдига много шумъ. Шумътъ ѝ е по-голѣмъ отъ работата, която върши. Обаче, въ края на краищата, огънь я чака. Ще я насѣкатъ и въ огънь ще я турятъ. И воденичниятъ камъкъ е осжденъ на изтриване, на унищожаване. Изобщо, меленето на житото въ воденицата не представя идеалъ за човѣка. За въ бждеще, житото нѣма да се поставя на такива изпитания, презъ каквито днесъ минава. Съвременнитѣ хора мелятъ житото, превръщатъ го на брашно; после го замѣсватъ, правятъ отъ него хлѣбъ, който пекатъ въ фурни и най-после ядатъ.

Значи, житото минава редица изпитания, докато се превърне въ хлѣбъ.

Казвамъ: както виждате, изпитанията, противоречията въ сегашния животъ сж необходими. За онзи, който разбира противоречията, тѣ сж привилегия. Безъ изпитания човѣкъ не може да се приближи къмъ Бога. Колкото по-голѣми сж изпитанията, толкова повече човѣкъ се приближава къмъ Бога. Ако не е изпиталъ сиромашията, безвѣрието, безнадеждието, безлюбието, злото, мрака въ живота, човѣкъ никога не би се приближилъ къмъ Бога и не би Го позналъ. Само чрезъ изпитанията той ще разбере, какво представя истинската любовъ, вѣра и надежда. Само по този начинъ той ще разбере, че любовта е по-силна отъ безлюбието, отъ ада и отъ смъртта; вѣрата е по-силна отъ безвѣрието; надеждата е по-силна отъ безнадеждието; доброто е по-силно отъ злото. Казано е въ Писанието: „Единъ праведенъ ще гони хиляда грѣшни, а двама праведни ще гонятъ десетъ хиляди грѣшни.“ Значи, силата на единъ праведенъ е равна на силата на хиляда грѣшни, а силата на двама праведни е равна на силата на десетъ хиляди грѣшни. Следователно, ако сте праведенъ човѣкъ и срещнете мечка въ гората, не бѣгайте отъ нея. Хванете мечката за ухото, спрете я и започнете да се разговаряте съ нея. Въ Писанието имаме такъвъ примѣръ; тамъ се говори за Давида, който се е борилъ съ мечка и съ лъвъ, а после се бори и съ Голиата. Саулъ му каза: „Не можешъ да се боришъ съ Голията, защото ти си дете, а той — мжжъ ратникъ още отъ младостта си.“ И рече Давидъ Саулу: „Като пасѣхъ овцетѣ на отца си, дохождаше лъвъ или мечка, та грабваше овца отъ стадото, но азъ излизахъ следъ тѣхъ и ги поразявахъ; така освобождавахъ овцата отъ

устата имъ. Ако пъкъ мечката или лъвътъ се повдигнеше върхъ мене, хващахъ го за брадата, и поразявахъ го и убивахъ го. Рабътъ ти е убилъ и лъвъ, и мечка. И този необръзанъ филистимецъ ще бжде като едно отъ тѣхъ“. Казвамъ: който се е борилъ съ лъвъ, или съ мечка, той лесно може да се справи и съ човѣка.

Често вие мислите, че сте слаби. Да, слаби сте, но въ едно отношение — въ любовта. Силата на човѣка се опредѣля отъ качеството на неговата любовъ; силата на човѣка се опредѣля отъ качеството на неговото знание; силата на човѣка се опредѣля отъ качеството на неговата воля. Следователно, който не е позналъ Божиата Любовъ, Божието знание и волята Божия, той е слабъ човѣкъ. Когато е вѣнъ отъ силата на любовта, човѣкъ е слабъ. Когато Христосъ прекарваше 40 дневенъ постъ, Той бѣше заведенъ на планината отъ Духа, тамъ да изпитатъ Неговата любовъ. И наистина, дойде сатаната и почна да Го изпитва, като Му казваше: „Ето, всички тия царства сж мои. Ако ми се поклонишъ, ще ти ги дамъ.“ Христосъ отговори: „Моето царство не е отъ този свѣтъ.“ Ако на нѣкой отъ съвременнитѣ хора се предложи едно отъ тия царства, да стане, напримѣръ, пръвъ министъръ въ България, той веднага ще се откаже отъ своето вѣрую.

За потвърждение на тази мисль, ще приведа следния примѣръ. Още въ първитѣ времена на християнството, въ областта на Александрия, живѣли единъ светия и единъ каменаръ. Светията правилъ кошници, и когато отивалъ въ града да ги продава, минавалъ покрай каменаря, който го поздравлявалъ и завеждалъ дома си да почине. Следъ това измивалъ краката му и угощавалъ го, съ каквото ималъ. Светията билъ много доволенъ

отъ каменаря, че се отнасялъ съ него добре. Единъ день той се обърналъ къмъ Бога съ следната молба: Господи, този каменарь ми прави голѣми услуги, добъръ е и честенъ човѣкъ, но много беденъ; отъ сутринъ до вечеръ работи, едва изкарва хлѣба си. Помогни, моля Ти се, да забогатѣе малко, и той да поживѣе като всички хора. Като се помолилъ три пѣти за него, най-после дошълъ единъ ангелъ и му казалъ: Желанието ти да се измѣни сѣдбата на каменаря е добро, но този човѣкъ не е готовъ още за друго положение. Ако му се даде богатство, той ще се развали. — Азъ пъкъ мисля, че ако забогатѣе, той ще стане по-добъръ. — Да бжде споредъ желанието ти! Иди да кажешъ на каменаря, че на еди-кое си мѣсто е заровено голѣмо богатство. Нека го разрови и разполага съ него, както намѣри за добре. Светията отишълъ при каменаря и му разправилъ всичко, каквото ангелътъ казалъ. Каменарьтъ взелъ богатството и веднага си направилъ хубава, голѣма кѣща въ Александрия. Започналъ да живѣе богато, разкошно, и въ скоро време станалъ известенъ въ цѣлата околностъ. Следъ това го направили пръвъ везиръ. Когато светията слизалъ въ града, каменарьтъ не го посрѣщалъ вече, защото билъ заетъ съ други работи. Единъ день светията го посетилъ въ дома му, но каменарьтъ го погледналъ и далъ видъ, че не го познава. — Не ме ли познавашъ? — Не те познавамъ. Върви си по пѣтя. Азъ нѣмамъ работа съ такива, като тебе. Светията тръгналъ по пѣтя си, но доста загриженъ, защото видѣлъ, че работата отивала зле. На пѣтя го срещналъ ангелътъ, който помогналъ да се по-добри положението на каменаря, и му казалъ: Видѣ ли сега, какво направи? Разбра ли, че този човѣкъ не бѣше готовъ още за по-добри условия? Следъ това ангелътъ го хваналъ за врата, нало-

жилъ го добре и му казалъ: Да помнишъ още веднъжъ, какъ се измѣня сждбата на хората!

Като разбралъ погрѣшката си, светията пакъ се обърналъ къмъ Господа, съ молба да върне каменаря въ първото му положение, а за себе си, да му даде възможность, по какъвто и да е начинъ, да изправи погрѣшката си. И този пътъ Богъ послушалъ молбата на светията. Срещу каменаря, въ ролята на пръвъ везиръ, започнало голѣмо гонение: клевети, подозрения, хули, уволнения и т. н. Той изгубилъ общественото си положение, материалното си състояние и останалъ безъ кжща, безъ пари. Като се видѣлъ толкова изпадналъ, взелъ чука и отново се предалъ на каменарство. Като слизалъ светията въ града, каменарьтъ пакъ го посрѣщалъ, правилъ му услуги, като се извинявалъ, че като станалъ везиръ, не билъ внимателенъ къмъ него. Не зная, какъвъ дяволъ ме бѣше завладѣлъ, че не те приемахъ. Познавахъ те много добре, но се страхувахъ отъ хората, да не кажатъ за мене нѣщо лошо, че имамъ приятелство съ такъвъ беденъ човѣкъ. Светията се усмихналъ и казалъ: Нѣма нищо, нали се оправи работата? Следъ нѣколко години каменарьтъ казалъ на светията: Помоли се пакъ за мене, да ми дадатъ малко богатство, да разбогатѣя. — Не, втори пътъ не искамъ да се моля за тебе; не искамъ повече да ме биятъ. По-добро положение отъ сегашното надали ще намѣришъ. И продължилъ каменарьтъ да дѣла камъни.

Казвамъ: всѣки самъ прави тѣзи камъни, и самъ трѣбва да ги дѣла. Тѣзи камъни сж необходимъ градивенъ материалъ, отъ който човѣкъ трѣбва да направи своята кжща. Тѣзи камъни не трѣбва да се продаватъ, но да се дѣлатъ, да се обработватъ. Какво представятъ камънитѣ? Тѣ сж ония груби мисли, чувства, постѣпки и чѣрти въ харак-

тера на човѣка, които непременно трѣбва да се дѣлатъ. Въ това се крие вътрешния смисълъ, вътрешната работа на човѣка. Единъ день, като издѣламе, като изгладимъ тия камъни, и Богъ ще бжде доволенъ отъ нашия животъ, и ние ще бждемъ доволни. Това не подразбира, че човѣкъ изведнѣжъ може да стане ученъ или светия. Знанието, дарбитѣ, способноститѣ постепенно се придобиватъ. Въ това, именно, седи красотата на живота. Понѣкога хората искатъ изведнѣжъ да станатъ силни, учени, богати, свети, гениални. Казвамъ: такъвъ порядъкъ въ свѣта не съществува. Има известна зависимостъ между малкото и голѣмото: малкото богатство, малкото знание, малкитѣ мисли и чувства, които ви посещаватъ, струватъ повече отъ голѣмитѣ богатства и знания. Кога? Когато ги задържите и обработите въ себе си.

Сега, ще дамъ едно обяснение на тази идея. Представете си, че имате едно шише, или една ваза, направена отъ нѣкакъвъ скъпоцененъ камъкъ, или отъ диамантъ. Тази ваза може да бжде пълна съ чиста, хубава вода, а може да бжде пълна и съ нѣкаква отрова, или киселина. Самото шише може да струва милиони стерлинги, но какво ви ползува то, ако е пълно съ отрова? Ако пъкъ е пълно съ чиста, хубава вода, то струва още повече. И обратно: вие можете да имате сждъ, направенъ отъ проста глина, но пълненъ съ чиста, кристална вода. Въ случай на жажда, простиятъ сждъ съ чиста вода е за предпочитане предъ диамантеното шише, пълно съ отрова. Питамъ: каква полза, ако имате външни богатства, а въ себе си вжтре носите отрова, която постоянно ви разяжда? Тѣлата на съвременнитѣ хора не сж направени отъ диамантъ, нито отъ материя, подобна на скъпоценнитѣ камъни, вследствие на което тѣ грѣшатъ.

Ще дойде день, когато тѣлата имъ ще бждатъ направени отъ чиста, фина материя, като тази на светиитѣ, на ангелитѣ, и тѣ нѣма да грѣшатъ. Казано е въ Писанието: „Родениятъ отъ Бога грѣхъ не прави.“ Само онзи човѣкъ е роденъ отъ Бога, който е миналъ презъ всичкитѣ фази на човѣшкото развитие и е дошълъ въ положение на пълень устой. Нищо въ свѣта не е въ състояние да го отклони отъ неговитѣ прави разбирания за живота.

Апостолъ Павелъ казва: „Нищо въ свѣта не е въ състояние да ни отдѣли отъ Любовта Христова.“ Да, нищо въ свѣта не е въ състояние да отдѣли човѣка отъ Любовта Божия. Ако нѣкой иска да знае, какво нѣщо е небето, казвамъ: небето е мѣсто на любовъ, на знание, на добри постѣпки. Който влѣзе въ небето, той има задача да прояви своята любовъ, своето знание, своитѣ добри постѣпки. Понеже жителитѣ на небето живѣятъ въ пълно съгласие помежду си, тѣ не се нуждаятъ отъ нищо. Ако нѣкой отъ тѣхъ временно почувствува нужда отъ нѣщо, всички му се приличатъ на помощъ. Щастието на хората зависи отъ сплотеността между тѣхъ. Ако съзнанието имъ се пробуди, и тѣ пожелаатъ да възприематъ и проявятъ любовта, всичко ще се оправи. Само любовта е въ сила да разреши всички задачи въ живота. Но тази любовъ трѣбва да проникне въ душата не на единъ човѣкъ, или на единъ народъ, но на всички хора и всички народи по лицето на земята. Когато любовта се прояви въ душата на майката, тя ще възлюби всички деца като свои. Това значи истинска майка! Когато майката обича само своитѣ деца, това показва, че любовта ѝ е въ фазата на животнитѣ, или най-много въ фазата на хората. Тази майка още не е дошла до положение да обича и чуждитѣ деца, както Богъ ги

обича. Казвате: Какъ може майката да обича и чуждитѣ деца, като свои? — Щомъ не може да обича така, тя не е майка. Какъ можемъ да обичаме всички народи, като своя народъ? — Щомъ не можете да обичате така, вие нѣмате любовъ. Питамъ: каква е вашата любовъ къмъ Бога, щомъ обичате само одного, или щомъ не обичате всичко, което Той е създалъ? Защо обичате даденъ човѣкъ? Ще кажете, че харесвате нѣщо въ него, и затова го обичате. Питамъ: ще обичате ли този човѣкъ, ако любовта му не издържи?

Единъ графъ се влюбилъ въ една млада, красива германка и често отивалъ въ дома ѝ, като изказвалъ любсвѣта си чрезъ подаръци, чрезъ носене букети, цвѣтя. Работата дошла почти до женитба. Една вечеръ тѣ решили да се разхождатъ изъ околността на града, но трѣбвало да минатъ съ лодка презъ близката до града рѣка. Слугата каралъ лодката, и благополучно стигнали на другия брѣгъ. Едва стѣпили на брѣга, отъ гората излѣзли нѣколко разбойници и ги нападнали. Графътъ успѣлъ да избѣга. Възползувани отъ това, разбойниците се хвърлили върху момата, съ цель да взематъ отъ нея пари, или нѣкакви скжпоценности. Тя започнала да вика, да се брани и потърсила съ очи графа, да ѝ се притече на помощъ, но останала изненадана, като видѣла, че той избѣгалъ. Обаче, слугата, който останалъ съ нея, веднага се притекълъ на помощъ: ударилъ на единия, на втория, на третия разбойникъ по единъ юмрукъ въ устата и ги прогонилъ. Следъ това той придружилъ господарката си до дома ѝ. На другия день графътъ отишълъ въ дома на годеницата си, съ букетъ въ рѣка, да я поздрави съ щастливото избавление, но тя му казала: Моля ви се, втори пжтъ да не дохождате въ моя домъ! Питамъ: какви

трѣбва да бждете по характеръ — като графа, или като слугата? Човѣкъ трѣбва да има характера на вѣрния слуга, който, въ най-критически моментъ въ живота ви, може да ви се притече на помощъ.

Питамъ: ако въ даденъ случай вие не можете да застанете на страната на Истината, на Мъдростъта и на Любовта, въ какво се заключава вашето достоинство, като човѣкъ? Съ какво ще се похвалите като отидете на небето? Жителитѣ на небето се отличаватъ съ голѣмо търпение. Съвременнитѣ религиозни и духовни хора не могатъ да се търпятъ едни други, постоянно се оплакватъ, кой кого обидилъ, и следъ всичко това се надѣватъ да отидатъ на небето, да бждатъ посрещнати съ музики и пѣсни. Като отидатъ на небето, тѣ и тамъ ще се оплакватъ, че хората на земята сж лоши. Не, никакви оплаквания не се приематъ на небето. Тамъ сжществата живѣятъ само въ любовъ.

Сега всички трѣбва да се стремите къмъ вътрешенъ животъ. Само по този начинъ ще можете да издържате на мъжнотиитѣ и противоречията, които срѣщате въ живота си. Всички имате противоречия, но дадена ви е възможность да ги разрешите. Има случаи, когато трѣбва да мълчите. Изкуство е, като скърбите, никой да не познава, че имате нѣкаква скръбъ. Когато е скърбенъ, човѣкъ трѣбва да мисли. За какво трѣбва да мисли? Той трѣбва да мисли за всички скръбни хора. Има хора, които скърбятъ повече отъ него. Ако е беденъ, нека мисли, че има хора по-бедни отъ него. Ако е богатъ, нека мисли за богатитѣ хора, които, сжщо като него, не сж изпълнили волята Божия. И въ скръбта, и въ сиромашията, и въ богатството си, човѣкъ трѣбва да изпълнява волята Божия. Какво прави чешмата? Дето мине, тя всичко чисти. Въ първо време образува калъ, обаче, като

тече нѣколко години наредъ, тя постепенно изчиства околнитѣ мѣста. Праведниятѣ мяза на чешма: дето мине, всичко изчиства.

Следователно, не се обезсърдавайте отъ мжчнотиитѣ си! Христосъ не се обезсърдчи; праведнитѣ хора, светиитѣ сжщо не се обезсърдчиха. По сжщия начинъ, и вие не трѣбва да се обезсърдавате. Като отварямъ радиото си, азъ постоянно чувамъ мърморене, оплакване: жената се оплаква, че мжжътъ ѝ не я обичалъ; мжжътъ се оплаква, че жена му не го обичала; синътъ се оплаква, че баща му не го обичалъ; ученицитѣ се оплакватъ, че учителитѣ имъ не ги обичали. Чудно нѣщо! Небето, звездитѣ, слънцето — всичко ви обича. Каква по-голѣма любовъ търсите? Вие сте обвити отъ любовта, а търсите сѣнката на любовта. Защо не цените любовта, която имате, а търсите друга любовъ? Ако искате да ви обичамъ, ще кажа: Погледнете слънцето! После, ще ви заведе при нѣкоя круша, ще кажа: Откъснете си една круша! Ще ви заведе въ нѣкой магазинъ и ще кажа: Изберете си единъ хубавъ костюмъ дрехи!—Ами кой ще плаща? — Когато Христосъ прати ученицитѣ си въ селото да взематъ ослицата, плати ли нѣкой за нея? Вие казвате, че всичко въ свѣта е на Бога, но като дойде да приложите това, не мислите така. Вие трѣбва да имате това дълбоко, священо вѣрване, че всичко въ свѣта принадлежи на Бога, но да не го използвате само за себе си. Божиитѣ блага сж общо достояние. Всички хора трѣбва да се ползватъ еднакво отъ тѣхъ.

Казвамъ: всички трѣбва да живѣемъ за Онзи, Който ни обича. Ако живѣемъ за Него, ние ще се обичаме. Ако не живѣемъ за Него, нѣма да се обичаме. Значи, ако живѣемъ за Бога, Който е въ насъ, ние ще Го обичаме, ще Го разбираме, а

заедно съ това ще се разбираме и обичаме помежду си. Ако разбираме Любовта на Бога въ насъ, ще разбираме и всички други прояви на любовта. Щомъ разберемъ тия нѣща, благата отпосле ще дойдатъ. Следователно, запалете първо Свещения огънь на вашето огнище! Вземете малко вжглища и запалете огъня на вашето огнище. Не взимайте огънь отъ вашитѣ съседѣ! Щомъ запалите Свещения огънь на вашето огнище, всѣкаква друга любовъ се осмисля. При това положение, любовта на майката, на приятеля, на слугата придобиватъ смисълъ и ставатъ разбрани за васъ. Божествената Любовъ осмисля всички прояви на любовта. Чувства безъ любовъ сж безпредметни. Мисли безъ любовъ сж безпредметни. Тѣ сж подобни на красиво, но мъртво тѣло, отъ което е излѣзла душата, т. е. любовта. Божията Любовъ осмисля чувствата, мислитѣ и постѣпкитѣ на хората. Турете тази любовъ дълбоко въ душата си и нищо не говорете за нея. За тази любовъ устата ви трѣбва да бжде запечатана съ седемъ печата. Запитали единъ отъ великитѣ адепти на Египетъ нѣщо за Любовта. Той стисналъ устата си и нищо не отговорилъ. За Божията Любовъ може само да се мълчи. Много съмъ говорилъ за любовта, но не за сжщината на любовта. Азъ съмъ говорилъ само за проявитѣ на любовта, но щомъ дойда до сжщината на Божията Любовъ — млѣквамъ. Дойда ли до Божията Любовъ — свещено мълчание! Нѣма по-красиво нѣщо отъ това мълчание. То е мълчание, което говори. Когато разумниятъ човѣкъ мълчи, отъ него излиза нѣщо хубаво. И печката зимно време мълчи, но отъ нея излиза приятна топлина. И запалената свѣщъ мълчи, но отъ нея излиза свѣтлина, на която вие четете и учите. И слънцето мълчи, но отъ него излиза топлина и свѣтлина, които даватъ животъ.

Когато Христосъ бѣше въ пустинята, сатана дойде при Него да Го изкушава. Казваше Му: „Ако си Синъ Божи, хвърли се отъ този храмъ. Писано е, че нѣма да препънешъ въ камъкъ ногата си.“ Христосъ му отговори: „Не изкушавай Господа моего! Камъни, на които можешъ да се качвашъ, не сж камъни на храмъ Божи. Храмътъ е вътре въ човѣка, и на този храмъ никой не може да се качва“. Нѣкой казва, че билъ на църква, въ мѣстото на свѣтлината. Не, човѣкъ не може да бжде въ свѣтлината, но свѣтлината може да бжде въ човѣка. Казвате, че сте въ Бѣлото Братство. И това е невъзможно. Бѣлото Братство може да бжде въ човѣка, но човѣкъ не може да бжде въ Бѣлото Братство. Бѣлото Братство може да влѣзе и да излѣзе отъ човѣка, но човѣкъ не може да влѣзе и да излѣзе отъ Бѣлото Братство. Ако Бѣлото Братство влѣзе въ човѣка, той придобива истинско разбиране за живота. Ако нѣкой мисли, че може да влѣзе въ Бѣлото Братство, той е на кривъ пжтъ. Духътъ трѣбва да влѣзе въ човѣка, а не човѣкъ въ Духа. Христосъ казва: „Азъ пребждамъ въ Отца си.“ Това значи: Христосъ пребжда въ Божията Любовь, и Божията Любовь пребжда въ Него. И на васъ казвамъ: И вие трѣбва да пребждате въ Божията Любовь, да я възприемете и да я проявите. Сжщо така и Богъ да пребжда въ васъ. Въ това седи силата на човѣка. Щомъ вие пребждате въ Бога, и Той въ васъ, молете се тайно, въ душата си. Презъ каквито изпитания да минавате, не се обезсърдавайте. Знайте, че всичко, което желаете, ще постигнете. — Кога? — Още днесъ. Ако изпълните волята Божия, днесъ още придобиете онова, което душата ви желае. Ако имате любовта на майка си и на баща си, ако имате любовта на брата си

и на сестра си, вие никога нѣма да бждете въ лишение. Ако имате любовта и на учителя си, вие сжщо нѣма да бждете въ лишение. Защо нѣма да бждете въ лишение? Защото Богъ живѣе въ васъ. При това положение, всѣки самъ ще поправа лампитѣ си, когато става нѣкаква повреда въ тѣхъ. Който отрича Бога въ себе си, той ще чака да дойде нѣкой отвънъ, да поправи неговата вжтрешна инсталация.

Да се върнемъ сега къмъ сжщественото. Всички сте изпратени на земята да работите, да учите, да станете граждани на Царството Божие. На всички ви е дадено довѣрие, да изпълните мисията си, както трѣбва. Богъ ви е надарилъ съ отлично тѣло, съ свѣтълъ умъ, съ благородно сърце, съ силна воля, и вие сте длъжни да запазите тия качества. Богъ ви е надарилъ още съ мощенъ духъ, съ велика душа, въ замѣна на което вие трѣбва доброволно, отъ любовъ, да изпълните Неговата воля. Като съзнаете това, трѣбва да кажете: „Ние ще работимъ, както работятъ всички будни души по свѣта, за идване на Царството Божие на земята.“ Изъ цѣлия свѣтъ се повдига зовъ къмъ всички пробудени души за работа. Всѣки трѣбва да желае идването на Царството Божие на земята! Всѣки трѣбва да желае да се изпълни волята Божия на земята! Всѣки трѣбва да застане на страната на Любовта, да желае идването на Вѣчния животъ! Всѣки трѣбва да застане на страната на Мждростъта, да желае идването на свѣтлината и знанието! Всѣки трѣбва да застане на страната на Истината, да желае придобиването на свободата! Само по този начинъ ще станете проводници на Божественото и ще преодолеете всички мжнотии.

Питате: Защо идватъ мъжнотиитѣ? Мъжнотиитѣ сж необходими, за да се кали, да се усили човѣшката воля. Какъ ще се усили волята на човѣка? Съ постоянство. Запримѣръ, даватъ ви единъ здравъ камъкъ, да го начупите на парчета. Вие взимате чука, удряте веднѣжъ — камъкътъ не се чупи. Удряте два, три, четири, петъ пѣти — камъкътъ не се чупи. Казвамъ: Продължавайте още, ще се счупи камъкътъ. Вие удряте десетъ, сто, двеста пѣти—камъкътъ още не се чупи. Обезсърдчите се, слагате чука настрана.—Вземете отново чука, ударете още единъ пѣтъ! Удряте пакъ: единъ, два, три пѣти.—Замахнете още единъ пѣтъ! Взимате чука, последенъ ударъ! — и камъкътъ се разчупва. Казвамъ: Последниятъ ударъ ще разчупи камъка, и Царството Божие ще дойде на земята.

*

2. Съборна беседа отъ Учителя, държана на 2 септемврий, 1933 г.

Великата формула.

Всички хора употребяват думата „внимание“. Учителитѣ казватъ на ученицитѣ си да внимаватъ въ уроцитѣ, които тѣ имъ преподаватъ. Родителитѣ казватъ на децата си да внимаватъ, да не правятъ пакости. Следователно, всѣки трѣбва да разбере смисъла на думата внимание. Вниманието подразбира пробуждане. Безъ внимание човѣкъ не може да направи никаква връзка. При това, връзкитѣ, които човѣкъ прави въ живота си, зависятъ отъ неговото внимание. Понѣкога човѣкъ внимава отъ страхъ. Той мяза на дете, което току-що е проходило и върви внимателно, едва стѣпва. Сърцето на това дете трепти отъ страхъ, да не падне. Това внимание е подобно на вниманието на апаша, който върви, оглежда се натукъ-натамъ, да не го хванатъ. Понѣкога човѣкъ внимава не отъ страхъ, но отъ очакване. Той мяза на затворникъ, когото осжждатъ на смъртъ, и току се ослушва, отде ще дойде неговото спасение. Той внимава, следи, ослушва се, дано дойде нѣкой и донесе благата вестъ, че е оправданъ.

Следователно, най-хубавото, най-красивото нѣщо въ живота е вниманието. Човѣкъ е дошълъ на земята да се радва. На какво? Той не трѣбва да се радва на облѣклото си, нито на положението, което заема, но да се радва, че е дошълъ на Божия свѣтъ, да очаква изгрѣването на слънцето. Всичкото му внимание трѣбва да бжде насочено къмъ изгрѣващото слънце. Изгрѣването на слънце-

то не зависи нито отъ дрехитѣ на човѣка, нито отъ неговото богатство, нито отъ неговитѣ разбирания, нито отъ неговата сила и красота. Изгрѣвътъ на слънцето е въ сила да даде утеха на човѣшката душа. Изгрѣвътъ на слънцето дава подеъмъ на човѣшкия духъ. Човѣкъ може да е добре облѣченъ, но ако е слѣпъ, какво ще го ползуватъ тѣзи скъпи дрехи? Или, ако е глухъ, какво ще го ползуватъ хубавитѣ дрехи? При изгрѣва на слънцето, най-важно за човѣка е онова, което вижда. При пробуждане на природата, най-важно за човѣка е онова, което чува.

Сега, и на васъ казвамъ: внимавайте, какъ гледате и какво гледате! Внимавайте, какъ слушате и какво слушате! За всѣки день си поставяйте задача, да гледате хубавото и да слушате Словото Божие, което отвѣтре ви говори. Дойдете ли до нѣщо отрицателно, турете го далечъ отъ себе си, и дайте внимание само на хубавото, на красивото въ свѣта. Това е естественото положение, което човѣкъ може да заеме въ живота. На какво обръщате внимание, когато влизате въ цвѣтна, или въ плодна градина? На хубавитѣ цвѣта и плодове. Сжщо така и ароматнитѣ цвѣта привличатъ вниманието ви. Какво по-естествено отъ това? Това е фактъ изъ действителния животъ, но не е истина. Защо не е истина? Защото истината освобождава. Всѣко красиво цвѣте, което разнася благоуханието си надалечъ, може само да ви причини радостъ, но по никой начинъ то не може да измѣни вашия животъ. Това цвѣте казва на човѣка: Каквото правя азъ, това можешъ да правишъ и ти, но трѣбва да внимаваешъ въ живота си. Какво правятъ съвременнитѣ хора? Като видятъ нѣкое цвѣте, което спира вииманието имъ, тѣ го откъсватъ. Не, не кжсайте цвѣтията, но гледайте, какво

тѣ правятъ. Виждате единъ чистъ, хубавъ изворъ. Не пожелавайте този изворъ да тече въ двора ви! Бижте, какво изворътъ върши, и подражайте на него. Виждате една хубава книга. Не пожелавайте тази книга да бжде въ библитеката ви, но прочетете я, да видите, какво е написано въ нея. Книгата казва: Прочети ме и вземи за себе си само това, което можешъ да разберешъ. Останалото, което не разбирашъ, не бутай, то не е за тебе. Намирате на пѣтя голѣмо богатство. Спрете се внимателно предъ него и вземете за себе си само една монета. Останалитѣ пари сж за другитѣ хора, които ще минатъ следъ васъ. Така ще постѣпи разумниятъ човѣкъ, а глупавиятъ ще вземе всичкитѣ пари, следъ което ще го хванатъ, ще го съдятъ, ще се яви голѣмъ споръ, че взелъ чуждитѣ пари.

Това сж редъ положения, върху които хората никога не сж мислили, но и вие не сте мислили. Натѣкватъ се на редъ противоречия, страдания, нещастия, мъчности, за които си давате различни обяснения, но всички тия обяснения нищо не допринасятъ. Отъ хиляди години насамъ хората си обясняватъ тия въпроси и все необяснени оставатъ. Отъ хиляди години насамъ хората изучаватъ тия нѣща и все ненаучени оставатъ. Коя е причината за това? Тѣ иматъ желание да си обяснятъ тия въпроси, стремятъ се да ги изучатъ, но една е погрѣшката имъ: тѣ сж избрали кривъ методъ за постижение. Ето защо, и до днесъ още хората не сж се домогнали до великата реалностъ на нѣщата. Предназначението на тази реалностъ е да въведе човѣка къмъ познаване на Истината. Придобиването на Истината пѣкъ опредѣля смисъла на живота. Да придобиемъ Истината, това значи да влѣземъ въ Вѣчния Животъ, който търсимъ, и къмъ който се стремимъ.

Тази сутринъ искамъ да ви говоря като на хора, напълно здрави, безъ противоречия въ живота. При това, нѣма да говоря нито за болестъта, нито за здравето. Болестъта е противоположното на здравето, и обратно: здравето е противоположното на болестъта. Обаче, да се говори за болести, това значи, човѣкъ да изгуби разположението на духа си. Ако здравиятъ говори за болести, той допуска, че нѣкой день може да се разболѣе. Да мислите, че можете да се разболѣете, това говори за нѣкаква опитностъ, която сте преживяли, вследствие на което мислите, че тази опитностъ може да се повтори. Болестъта взима нѣщо отъ тѣлото на човѣка, но нищо не дава. Който е боледувалъ, той всѣкога е далъ нѣщо отъ своето тегло. Като оздравѣе, отново набавя изгубеното. Следователно, който печели, той е здравъ; който губи, той е боленъ. Който живѣе добре, той е здравъ; който не живѣе добре, той е боленъ. Това е достатъчно да знаете, по-нататкъ не се стремете да обяснявате, какво нѣщо представя здравето, и какво — болестъта. Едно отъ качества на здравето е веселието. Здравиятъ е всѣкога веселъ, бодъръ, готовъ за работа. Болниятъ е неразположенъ, недоволенъ, не му се работи; щомъ го накаратъ на работа, той се съобразява съ времето, дали е хубаво, или не. За болния ту времето не е хубаво, ту хората не сж добри и т. н. Болестъта го кара да гледа отрицателно на всичко. И сиромаштъ е като болния: за него времето не е добро, хората сж лоши, жестоки. Значи, сиромашията е болестъ, а богатството — здраве.

Всички съвременни хора се стремятъ къмъ сжщественото въ живота. Кое е сжщественото? Нѣкои подържатъ, че сжщественото се заключава въ реалността на нѣщата. Едно отъ качества на реалността е повторението. Това повторение

на нѣщата се отличава съ вѣчно разнообразие. Въ реалността има повторение на явления, на факти, но по съвършено различенъ начинъ. Всѣко повторение, въ което има еднообразие, носи смъртъ. По-страшно нѣщо отъ еднообразието нѣма. Представете си, че нѣкой вашъ познатъ ви даде хиляда лева, и всѣки день дохожда въ дома ви да казва, че ви е далъ хиляда лева: днесъ ви каже това, утре, други день, и така продължава съ месеци и години. Какво ще бжде вашето положение? На единъ български чорбаджия, голѣмъ скжперникъ, се отворило сърцето единъ день, и той купилъ на единъ беденъ човѣкъ единъ агнешки дробъ. Дето, когото срѣщалъ, все разправялъ за този бѣлъ дробъ, който далъ на бедния. Колкото пжти срѣщалъ бедния, все това разправялъ, че му далъ единъ бѣлъ дробъ, докато най-после бедниятъ купилъ единъ дробъ и го хвърлилъ въ лицето на богатия, като му казалъ: Не искамъ нито дроба, нито доброто ти! Казвамъ: не подражавайте нито на този чорбаджия, нито на бедния човѣкъ! Не правете нито едното, нито другото! Този примѣръ не е за подражаване, но за поука само. Кажете ли нѣщо на човѣка, дадете ли му нѣщо, оставете го свободенъ. По-нататкъ той ще мисли, ще се поучава самъ. Не изкарвайте човѣка отъ търпение. Оставете го самъ да благодари, както той намира за добре.

Запомнете следното правило: Не отегчавайте хората, не отегчавайте и своя духъ, който ви ржководи. Казано е въ Писанието: „Не отегчавайте, т. е. не огорчавайте Духа, Който ви ржководи!“ Какъ ще огорчите Духа? Човѣкъ огорчава Духа съ своето постоянно недоволство и неблагодарность. Той е недоволенъ, че това нѣмалъ, онова нѣмалъ; че това не му дали, онова не му дали; че богатитѣ ядатъ

илия, а той нѣмалъ нищо, нѣмалъ месце, нѣмалъ хубави дрехи. — Това е положението на бедния, на когото чорбаджията купилъ агнешки дробъ. И богатиятъ мърмори, и бедниятъ мърмори: богатиятъ мърмори по единъ начинъ, за едни работи; бедниятъ мърмори по другъ начинъ, за други работи. Когато бедниятъ мърмори, най-после ще се намѣри нѣкой богатъ, който ще му купи единъ дробъ, но скъпо ще му излѣзе този дробъ. Когато богатиятъ мърмори, ще се намѣри единъ беденъ, който ще хвърли дроба въ лицето му, и съ това ще изкаже неблагодарността си. И отъ бедни, и отъ богати се изисква велико самообладание. Споредъ мене, бедниятъ не трѣбва да завижда на положението на богатия, но като го види да яде и да пие, той трѣбва да се зарадва, че Богъ му е далъ възможность да се ползува отъ тия блага на живота, а за себе си да благодари, че е лишенъ отъ тѣхъ. Ако пожелае блага на богатитѣ за себе си, той ще осакати своя животъ, ще осакати душата си.

И тъй, красивото, великото въ живота на всѣки човѣкъ се заключава въ благодарността му къмъ Бога за онова, което му е дадено. Това, което Богъ е далъ на човѣка, е временно, само за даденъ случай, за даденъ моментъ. То никога нѣма да се повтори. Въ вѣчността нѣщата не се повтарятъ. Като знае това, човѣкъ самъ трѣбва да оцени онова, което Богъ му е далъ. Тази оценка на нѣщата зависи отъ разбиранията на човѣка. Нещастията и страданията на хората зависятъ отъ тѣхнитѣ разбирания за живота. Нѣкой е нещастенъ, защото така разбира. Запримѣръ, давате една хубава круша на единъ старъ човѣкъ. Той взима крушата, разглежда я оттукъ-оттамъ и току въздъхва. Защо въздъхва? Защото нѣма зъби, не може да дъвче. Но понеже е хубава, крушата

то съблазнява. Той нарѣзва крушата на нѣколко парчета, които цѣли нагълтва. Следъ половинъ часъ стариятъ човѣкъ започва да се превива отъ болки въ стомаха и казва: Все на мене ли се даватъ такива страдания? — Какви страдания сж тѣзи? Той получилъ най-хубавото нѣщо — една хубава, зрѣла круша, но причината за неговитѣ страдания е друга. За да не страда, стариятъ човѣкъ трѣбваше да постъпи по следния начинъ. Той трѣбваше да извика нѣкое малко дете при себе си и да му каже: Я, дѣдовото, вземи това хаванче и посмачкай малко тази круша, да поомекне. Следъ това, ти ще вземешъ половината круша, а другата половина ще дадешъ на мене. При това положение, и детето ще остане доволно, и стариятъ нѣма да страда.

Следователно, всѣки трѣбва да се научи да сподѣля съ своитѣ ближни богатата, които Богъ му е далъ. Това сподѣляне трѣбва да става разумно, да не се отегчаватъ едни-други. Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това, да направите едно добро на време, да кажете една дума, или да изпратите единъ погледъ на мѣсто. Нѣма по-велика наука отъ тази! Каква по-голѣма наука отъ тази, да знаете, кога и какво да говорите? Много отъ страданията на хората се дължатъ, именно, на незнанието и неспазването на тази наука. Тя е велика, Божествена наука! Изкуство е да знае човѣкъ, какъ да слуша, какво да слуша и какво да не слуша.

Всички хора се стремятъ къмъ богатство. Правн сж тѣ. Добре е човѣкъ да бжде богатъ. И Богъ има желание да даде богатство на всички хора. Богатството има главно две страни: външна и вътрешна. Тѣй щото, важно е, какво богатство търси човѣкъ. Здравиятъ е богатъ човѣкъ; учениятъ е богатъ човѣкъ; добриятъ е богатъ човѣкъ и т. н. Човѣкъ трѣбва да мине презъ всички страни на

богатството. Който избере материалното богатство, изразено въ пари, въ имоти, той ще се домогне до външната страна на живота. Такъвъ богатъ човѣкъ може да бжде ученъ, може и да не бжде ученъ. Обаче, при това богатство, той непременно ще бжде неспокоенъ. Материалното богатство е товаръ за човѣка. Ако натоварите единъ конь съ злато, или съ скъпоценни вещи, най-малко десетъ пѣти ще се изпоти той, докато занесе товара на опредѣленото мѣсто. Ако позлатите седлото, гемовеѣ, подковитѣ на коня, той може да бжде красивъ, но въ края на краищата, ще каже: Нищо не искамъ, освенъ свободата си. Нито златниятъ товаръ ме радва, нито златното седло и подковитѣ.—Правъ е коньтъ. Въ този случай, той мисли по-добре отъ своя господарь, който се радва на златото си. Нѣма по-красиво нѣщо и за коня, и за неговия господарь, отъ свободата. Все пакъ положението на коня е по-добро отъ това на господаря. Коньтъ ще остави товара въ дома на господаря си и ще се облекчи, а господарьтъ ще получи златото си, ще се зарадва, но едновременно съ това ще се натовари. Човѣкъ не може да бжде щастливъ, когато коньтъ му е нещастенъ. Коньтъ пѣшка, изнемогва подъ тежкия товаръ, а човѣкътъ се радва на богатството си, но тази радостъ е временна, следователно, външна. Коньтъ казва: Охлузи се гърбътъ ми отъ тази тежестъ. Господарьтъ казва: Нѣма нищо, твойтъ гърбъ се охлузи, но поне азъ ще бжда щастливъ. Не, това е криво разбиране на живота. Това не е Божествено положение. Утрѣ ще се смѣнятъ ролитѣ: господарьтъ ще дойде на мѣстото на коня, а коньтъ—на мѣстото на господаря. Невъзможно е господарьтъ да бжде щастливъ, когато слугата му е нещастенъ. И обратно: невъзможно е слугата да бжде щастливъ, когато господарьтъ му е нещастенъ.

Казвате: Конь е това, той не чувствава като човѣка. — Ако разглеждате нѣщата външно, по форма само, така е. Обаче, като душа, коньтъ не се различава отъ човѣка. Формата, въ която е влѣзла душата на коня, е ограничена, не ѝ дава възможность да прояви качества, каквито проявява въ човѣшкото тѣло. Ако душата на коня влѣзе въ човѣшкото тѣло, тя ще прояви човѣшки качества, каквито формата на коня не позволява. Значи, коньтъ разбира, чувствава нѣщата повече, отколкото вие си представяте. Когато господарьтъ се отнася грубо, жестоко съ своя конь, последниятъ се обръща къмъ Бога съ думитѣ: Господи, вложи повече любовь въ сърцето на моя господарь, да има търпение, да бжде по-снизходителенъ къмъ мене. Азъ съмъ готовъ да изнеса всичкия му товаръ, но да бжде по-спокоенъ, да не бърза толкова. Така се моли коньтъ въ себе си. Ето какъ трѣбва да постѣпи разумниятъ господарь съ своя конь. Половината товаръ ще тури на своя грѣбъ, половината товаръ—на грѣба на своя конь, и така ще трѣгнатъ двамата, ще се разговарятъ приятелски. Какъвъ човѣкъ е този, който не може да се приравни съ всички души? Какво значи да се приравни човѣкъ съ всѣка душа? Това значи да признае Божественото въ всѣка душа. Който признава Божественото начало въ всѣка душа, той никога нѣма да каже: Това е конь, или това е птица, или това е дърво! Какво си ти тогава? Азъ съмъ човѣкъ, който разрешавамъ великитѣ въпроси на живота. Който разсждава така, той неизбѣжно ще се натъкне на редъ противоречия въ живота. Богъ всѣки моментъ наблюдава, какъ човѣкъ постѣпва съ животнитѣ, съ растенията, и отъ това сѣди за самия него.

Тѣй щото, като ни наблюдава, всѣки моментъ Богъ се радва, или скърби. Той скърби, когато на-

шитѣ мисли, чувства и постѣпки сѣ криви, а се радва, когато мислитѣ, чувствата и постѣпките ни сѣ възвишени, благородни. Богъ не се радва на праведния, но се радва, когато види най-малката добра постѣпка на грѣшния. Той веднага изважда теверчето си и записва времето, деня, часа, когато грѣшникътъ е направилъ едно малко добро. И за тази малка радостъ, която грѣшникътъ е причинилъ на Бога, единъ день Той ще му даде нѣкакво велико благо. Какво по-приятно за насъ отъ това, да причинимъ поне една малка радостъ на Господа? Ние сме дошли на земята, именно, за това, да причинимъ поне най-малката радостъ на Господа. Това трѣбва да бжде нашиятъ идеалъ! Сега всички хора искатъ да бждатъ щастливи, и могатъ да бждатъ щастливи. Но какъ? Ако не можемъ съ най-малката своя мисль, или съ най-малкото свое чувство, или съ най-малката си постѣпка да причинимъ радостъ на Онзи, Който всичко ни е далъ, ние не можемъ да имаме основа, върху която да съградимъ своето щастие. Следователно, хората губятъ щастieto си по единствената причина, че основата, върху която е съградено то, не е солидна. А всѣко нѣщо въ свѣта, което не е поставено на солидна основа, въ края на краищата, се разрушава. Значи, щастieto на човѣка зависи отъ стремежа му да причини поне най-малката радостъ на Господа.

Казвате: Богъ е съвършенъ, Той не се нуждае отъ насъ, ние да Му причиняваме радости. — Вие не разбирате, какво нѣщо е съвършенството. Представете си, че нѣколко души напишатъ на дъската буквата Л. Единъ ще напише голѣма буква Л, другъ ще напише малка буква л, трети ще напише сжщата буква, но разширена, четвърти ще я напише стѣснена и т. н. Както и да напишете тази буква, тя е все буквата Л, но съ известно различие

въ написването. Когато нѣкой напише малка буква Л, това показва, че той е скъперникъ, цени книгата, времето, не иска много да харчи. Той казва: Ако напиша едно писмо съ голѣми, съ едри букви, напразно ще отидатъ и листата, и мастилото, и времето. Хайде, по-добре да намалѣ буквитѣ, че отъ всичко да направя икономия. Не, когато човѣкъ пише нѣкому писмо, особено любовно, отъ всѣка дума трѣбва да излиза ароматъ, благоухание, каквото излиза отъ цвѣтята. Всѣка буква, която човѣкъ написва, оставя известенъ отпечатъкъ. Този отпечатъкъ говори за състоянието, въ което човѣкъ се е намиралъ, когато е писалъ това писмо. Още отъ първата буква на писмото може да се сѣди за живота на човѣка. И забележете, никога единъ и същъ човѣкъ не може да напише една буква, два пѣти подъ редъ, по единъ и същъ начинъ. Колкото пѣти и да я пише, все ще има нѣкаква тѣнѣ, едва уловима разлика. Както мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ представятъ символи, чрезъ които се изразява живота на хората, така и буквитѣ опредѣлятъ характера на всѣки човѣкъ. Ако разглеждате почерка на нѣкой човѣкъ въ детството, въ младинитѣ и въ зрѣлата му възраст, ще видите, че буквитѣ, съ които си е служилъ въ тритѣ фази на живота си, коренно се различаватъ. Буквитѣ сѣдни и същи, но написването имъ е различно. И въ тритѣ възрасти на своя животъ, въ всѣка буква, той е внесълъ нѣщо особено, което отговаря на тогавашната негова мисълъ. Писмото опредѣля характера, както и състоянието на човѣка, когато той го е писалъ. Ако сте чувствителни и получите едно писмо, още като го пипнете, ще познаете, дали то е писано съ любовъ, или не. Писмо, писано съ любовъ, е въ състояние да трансформира и най-тежкото разположение на духа. Достатъчно е да

подържите това писмо известно време въ ржката си, безъ да го четете, за да се измѣни състоянието ви, да минете въ по-висока гама на духа. Като отворите писмото и го прочетете, ще видите, че по съдържание то е точно такова, както сте го почувствували. Обаче, ако писмото не е писано съ любовъ, още като го хванете, ще изпитате известна студенина. Такова писмо е въ сила да понижи състоянието ви, но не и да го повдигне.

Цѣлата природа е пълна съ любовни писма, писани отъ Бога. Всѣки плодъ е едно такова писмо. Като вземете единъ плодъ, затворете очитѣ си, съсрѣдоточете мисълта си и следете, какво ще почувствувате. Каквото почувствувате, това е написано въ този плодъ. Въ написаното се крие силата на плода. Ако не мислите по този начинъ, вие никога нѣма да придобиете силата, която е скрита въ плода. По сѣщия начинъ човѣкъ трѣбва да познава мислитѣ си, като плодъ на своя умъ, и чувствата, като плодъ на своето сърце. Ако не познава качествата на своитѣ мисли и чувства, като качества на плодове, той никога не би могълъ да се ползува отъ силата, отъ знанието, които сж вложени въ тѣхъ.

Великъ е Божиятъ свѣтъ! Той е създаденъ за насъ. Той е създаденъ и за всѣки едного поотдѣлно. Ще дойде день, когато вие ще получите билетъ за свободно пжтуване по широкия, необятенъ Божи свѣтъ. Кога ще бжде това? — Може да бжде днесъ, може да бжде утре, или други день — все ще бжде нѣкога. Не е важно, кога ще бжде това. Дали ще бжде днесъ, или утре — безразлично е. Единъ Божи день сжществува. Божиятъ день не се състои отъ 24 часа, като човѣшкия. Божиятъ день се състои най-малко отъ хиляда човѣшки години. А колко такива дни ще образу-

ватъ една Божествена година? Значи, като живѣте 365 хиляди години на земята, вие сте преживѣли една Божествена година. И когато остарѣете, когато станете човѣкъ на 365 хиляди години, въ Божествения свѣтъ ще представяте малко детенце, едва на една година, което има нужда още отъ майка си, да го носи на ръце, да го милва, да му се радва. Това малко Божествено дете знае много повече отъ онзи старъ човѣкъ, който е живѣлъ цѣли 365 хиляди години на земята. И тогава казваме, че истинската печалба на човѣка седи въ това, да премине той отъ човѣшкия въ Божествения свѣтъ. Това е възможно само тогава, когато човѣкъ е придобилъ знания, съ които може да се ползува въ Божествения свѣтъ. Човѣкъ ще разбере дълбокия смисълъ на живота, само когато премине отъ човѣшкия въ Божествения свѣтъ. Това значи да живѣемъ на земята и да разбираме нѣщата отъ Божествено гледище. При такъвъ погледъ на нѣщата, всѣка форма ще се осмисли, ще придобие изразъ. И тогава, за изяснение на въпроса, главата може да се уподоби на Божествения, а тѣлото — на физическия свѣтъ. Главата е радио-станция на Божествени мисли. Всѣка такава мисълъ е резултатъ на храната, която човѣкъ приема. Ако храната, която човѣкъ приема, не се превръща въ мисли, тя остава въ стомаха, дето създава ненужни натрупвания. Тия натрупвания пъкъ сж причина за известни разстройства въ стомаха, както и въ цѣлата храносмилателна система. Това показва, че между мозъчната и храносмилателната система има тѣсна връзка. Човѣкъ трѣбва да се освободи отъ всички натрупвания, които му създаватъ редъ страдания.

Сега, ще ви дамъ една магическа формула, чрезъ която да се освобождавате отъ тия натруп-

вания. Тази формула трѣбва не само на хартия да се напише, не само съ устата да се изговори, но да се напечата и въ сърцето. Тя мжно се пише, мжно се изговаря, а още по-мжно се разбира. За да изговорите тази магическа формула и да се ползвате отъ нейната сила, вие предварително трѣбва да направите три нѣща. Турцитѣ казватъ: „Лесно е да викашъ духоветѣ, но мжно е да ги изпждишъ.“ Значи, лесно е да слѣзешъ въ кладенеца, но мжно е да излѣзешъ. Като се хванешъ за вжето, лесно ще слѣзешъ, но какъ ще излѣзешъ? Човѣкъ е направилъ лесното, слѣзълъ е на земята, и сега му предстои най-мжната работа, да се качи горе, въ Божествения свѣтъ. За изкачването му непременно трѣбва да дойде нѣкой да му помогне. Слѣзълъ е въ кладенеца — лесна работа. Мжното е да излѣзе внѣ отъ кладенеца. Когато ученикъ отива на училище, той върши мжната работа, качва се отъ етажъ въ етажъ, като минава отъ първи въ втори, отъ втори въ трети класъ и т. н. Когато дойде време да излѣзе отъ училището, той тича по стълбитѣ, лесно слиза. Въ духовния свѣтъ, обаче, е обратно. Въ духовния свѣтъ класоветѣ сж все на долнитѣ етажи, затова влизането въ училището тамъ е лесно, а излизането — мжно. Тази е разликата между небесното и земното училище. И тогава, чека всѣки си каже: ако единъ ученикъ, било отъ земното, или отъ небесното училище, прави усилия, за да влѣзе, или да излѣзе отъ училището, защо тогава и азъ да не направя малко усилие, да постигна единъ свой идеалъ? Който иска да влиза съ мжка въ училището, а да излиза съ леснотия, той може да бжде ученикъ само на земята. Но като ученикъ на земята, той ще има по-малки, по-ограничени разбирания отъ тия на духовния ученикъ. Казвате: Не

може ли човѣшкиятъ животъ да се уреди по другъ начинъ? — Какво искате? Ето, влизате въ училище съ мжнотии, излизате — съ лекота. Ако искате да влѣзете въ духовния свѣтъ, трѣбва да се пригответе за нови условия. Тамъ лесно се влиза, мжно се излиза. И наистина, лесно е слизането на земята, мжно е качването за Божествения свѣтъ. Човѣкъ мжно отива при Бога. Защо? Защото мжно се качва. Пжтътъ къмъ Бога е пжтъ на възкачване. Колкото мжченъ да е този пжтъ, всѣки трѣбва да мине презъ него. Нагоре! — това е стремежътъ на всѣка душа.

Казвате: Какъ ще стигнемъ до Бога? Ето, сега идатъ тритѣ нѣща, които всѣки трѣбва да направи. Първото нѣщо: въ който градъ или село живѣете, ще намѣрите най-бедния, най-нещастния човѣкъ и ще го посетите. Ще седнете при него, ще се разговаряте, като го запитвате, какъ живѣе, какво е положението му, какъ сж домашнитѣ му и т. н. Той ще извика домашнитѣ си, своята жена, децата си, и вие ще бждете внимателни къмъ тѣхъ, ще видите, какъ сж облѣчени, отъ какво се нуждаятъ. Ще се разговаряте съ всички въ този домъ, докато внесете между тѣхъ нѣщо хубаво. Като видите, че тѣ се развеселятъ, ще си отидете.

Второто нѣщо, което трѣбва да направите, е да излѣзете въ единъ буренъ день вѣнъ и да дочакате изгрѣването на слънцето. Този день може да е дъждовенъ вѣтровитъ, но вие ще имате търпение да посрещнете слънцето, и следъ това ще се приберете въ кжщи. Само при такава обстановка вие ще прецените, какво представя изгрѣването на слънцето. Само при това положение, човѣкъ изпитва истинско доволство, че е могълъ да посрещне слънцето въ такова бурно време.

Третото нѣщо, което можете да направите, е да наблюдавате, какъ малкото дете се учи да ходи. Като го наблюдавате съзнателно, ще научите великъ урокъ отъ него. Иначе, ще кажете: Лази това дете! Не, това дете се моли на Бога. То се изправи на краката си, спре се за моментъ, и току-изведнѣжъ падне. После, пакъ се допре съ прѣститѣ си до земята, ту съ първия, ту съ втория, третия, четвъртия или петия, стане отъ земята, вдигне главата си нагоре и пакъ започва да се моли: Господи, искамъ да разбера живота. Помогни ми да постигна това! Туй дете ту пада, ту става и пакъ се моли: Прости ме, Господи, че още не съмъ научилъ урока си! Всичко, което си създалъ, е красиво, хубаво, и азъ искамъ да го разбера и науча. Това дете ту пѣпли по земята, ту се изправя и току поглежда доволно къмъ майка си, че може самò да върви. Цѣла наука е ходенето. И малкото дете усърдно изучава тази наука.

Казвамъ: и вие сте били такива деца, и вие сте изучавали тази наука, но сте я забравили. Мнозина питатъ: Какъ трѣбва да се молимъ? — Като малкитѣ деца, които се учатъ да ходятъ. — Какво положение трѣбва да заемемъ въ живота? — Положението на малкитѣ деца, които се учатъ да ходятъ. Щомъ станете като малкитѣ деца, вие ще разберете смисъла на живота.

И тѣй, като направите тѣзи три нѣща, вие ще се изпълните съ свещенъ трепетъ и ще бждете въ сила да произнесете великата, магическа формула на живота: Богъ е Любовь! Щомъ произнесете тази формула по този начинъ, въ свѣта ще стане велико, небивало досега чудо. Ще изгрѣе слънцето въ вашитѣ души тѣй, както никога не сте го виждали. Ще се отворятъ всички прозорци, всички 12 врати на небето, които досега не сте

виждали. И оттамъ ще чуете гласа на всички ония, които сж минали презъ вашия пжтъ и сж завършили развитието си. Всички едновременно ще произнесатъ магическата формула: Богъ е Любовь! Отдето минете, все това ще чувате: Богъ е Любовь!

Какво ще бжде великото чудо, което ще стане? — Всички скърби и страдания ще изчезнатъ. Невежеството, което до този моментъ сте имали, ще изчезне. Сиромашията сжщо ще изчезне. Тогава ще видите, какво нѣщо сж били страданията и какво — смъртта, и ще кажете: Всичко това е било илюзия, мъгла. Тогава лицата ви ще светнатъ и ще видите блѣсъка на великия свѣтъ.

Великото въ свѣта — това е Божията Любовь. Божията Любовь може да се разбере само тогава, когато човѣкъ правилно може да напише, да изговори и да приложи магическата формула въ живота. Който може да изпълни тритѣ нѣща — да посети най-бедния човѣкъ, да посрещне слънцето въ най-бурния день на своя животъ и да научи молитвата на детето, което за пръвъ пжтъ проходава, той може да произнесе и разбере магическата формула въ живота — Богъ е Любовь!

Магическата формула — Богъ е Любовь — съдържа въ себе си новото разбиране на Царството Божие.

*

3. Съборна беседа отъ Учителя, държана на 3 септемврий, 1933 г., 5 ч. с., София. — Изгрѣвъ.

Едно звено.

Най-великото нѣщо, което ние познаваме въ свѣта, това е животътъ. Не е въпросътъ до нашиятъ схващания за живота, нито до онова, което чувствуваме и мислимъ за живота. Това сж частични схващания. Ние говоримъ за цѣлокупния животъ, който се заключава въ това, което виждаме отвънъ, въ което се е проявилъ, и това, въ което за въ бждеще ще се проявява. Съвременното човѣчество се намира въ положението на малките деца. Съвременните хора иматъ смѣтни понятия за самия животъ, както и за неговите проявления. Подъ думата „животъ“ ние разбираме онова, което човѣкъ желае. Човѣкъ желае живота. Знанието, богатството, силата, както и цѣлата външна обстановка сж приятни само тогава, когато животътъ сжществува. Всички тия нѣща сж условия за самия животъ. Ако животътъ не сжществува, тѣ сж безпредметни. Свѣтлината е безпредметна безъ очитѣ. Музиката, звукътъ е безпредметенъ безъ ушитѣ. Словото е безпредметно безъ човѣшкия езикъ.

Днесъ всички говорятъ за новото, но въ какво седи то? Виждате една картина и казвате: Нѣщо ново има въ тази картина.—Кое е новото въ тази картина, не разбирате. За да се произнесете върху новото въ картината, вие трѣбва да я нарисувате. Другъ нѣкой казва, че тази картина е хубава. Въ какво седи хубавото на тази картина? Казвате за нѣкой човѣкъ, че е красивъ. Въ какво седи неговата сила, неговата красота? Всѣко нѣщо,

за което се говори, трѣбва да е опитано. Не е достатъчно само да кажете, че захарта е сладка, но трѣбва да сте я опитали. Бѣлиятъ цвѣтъ не опредѣля захарта. Има едно вътрешно качество, което опредѣля захарта. То е нейната сладчина. Следователно, всѣки човѣкъ има известни чувства въ себе си, чрезъ които познава реалността. Дойдете ли до реалността, вие се натъквате на редъ философски твърдения, споредъ които реалността е нѣщо непонятно, както и Богъ е невидимъ. За думата „не-видимъ“, азъ имамъ съвсемъ друго разбиране. Когато философитѣ казватъ, че Богъ е невидимъ, това говори за едно буквално разбиране. Че Богъ е невидимъ, това е едната страна на въпроса. Сжиче-временно Той е видимъ. Де е видимъ Богъ? — Въ най-малкитѣ си форми. Запримѣрь, всички хора виждатъ слънцето, но кой отъ тѣхъ го е видѣлъ въ неговото величие? Слънцето е милионъ и 500 хиляди пжти по-голѣмо отъ земята. Кой го е видѣлъ въ тази му голѣмина? Всички виждаме слънцето като малка топка, която можемъ да туримъ подъ мишцитѣ си. Казвате: Колко е хубава тази свѣтла топка! Да мога да я взема въ дома си, да ми посвѣти! — Грамадна разлика има между това, което вие схващате, и това, което е въ действителностъ. Когато философитѣ казватъ, че Богъ е невидимъ, вие разбирате тъкмо онова, за което нѣмате никакво понятие. Вие нѣмате понятие за вътрешния строежъ на нѣщата. Често и нѣкои учени говорятъ за работи, които тѣ вътрешно не познаватъ. Запримѣрь, нѣкой ще започне да говори за слънцето, ще прави аналогия между слънцето и земята. Той ще разправя, че на слънцето има планини и долини, грамадни океани, рѣки, планети, хубави градини, хора, подобни на тия отъ земята, но по-умни, по-красиви, по-стройни. Като слушате да говорятъ

за слънцето по този начинъ, вие питате този човекъ, видѣлъ ли е това, за което говори. Той нищо не е видѣлъ, но предполага, че е така. И следъ всичко това, ще се намѣрятъ хора, които ще повѣрватъ. Така мнозина вѣрватъ въ твърдението на нѣкои философи, че Богъ е невидимъ. И тѣ повтарятъ това твърдение. Отъ една страна то е вѣрно, но отъ друга — не е вѣрно. Всѣка истина е наполовина истина, и всѣка лъжа е наполовина лъжа. Но въ всѣка лъжа има истина, и въ всѣка истина има малко лъжа. Това е афоризъмъ. Като казвамъ, че въ всѣка истина има малко лъжа, азъ не взимамъ истината въ абсолютния ѝ смисълъ, но разглеждамъ единъ фактъ, който минава за истина. Ето едно положение, което хората взиматъ за истина. Тѣ казватъ: Животътъ е нещастенъ.—Това не е истина. Защо? Въ живота нѣма абсолютно никакво нещастие. Животътъ на хората, и то на нѣкои само, е нещастенъ. Значи, въ тази истина има малко лъжа. Казвате още, че водата е мѣтна. Не, водата никога не може да бѣде мѣтна. Тя може да съдържа различни утайки, примѣси въ себе си, но тия примѣси по никой начинъ не сж въ състояние да измѣнятъ състава на водата. Тия примѣси могатъ външно само да затъмнятъ изгледа на водата, но въ сжщината на водата не може да стане абсолютно никаква промѣна. Преди години слушахъ единъ американски професоръ, който говорѣше предъ многобройна публика, за пречиштането на водата. Той искаше съ редъ опити да демонстрира предъ слушателитѣ си, че каквито примѣси да се турятъ въ водата, тя може така да се пречисти, че абсолютно да не измѣни свойствата си, да остане чиста вода. На масата си той имаше нѣколко шишета съ вода, взета отъ различни мѣста на клоацитѣ въ Нью-Йоркъ и Бостонъ, и всичкитѣ видове

вода подложи на дестилиране, следъ което получи обсолютно чиста вода. За доказателство на това, той самъ пи отъ тази вече пречистена вода. Съ тѣзи опити той доказа, че водата не може да се опетни.

Въз основа на сжщия законъ, казвамъ: ние се намираме въ такава фаза, въ която животътъ по никой начинъ не може да се опетни. Известни материални примѣси, каквито сж мислитѣ и чувствата на хората, могатъ временно само, и то външно, да замѣглятъ чистотата на живота, но сжщината на живота по никой начинъ не може да се опетни. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ е нещастенъ по единствената причина, че въ ума му е влѣзла мисълта, че нѣкой го преследва, иска да го убие. День и нощъ той все това мисли, че нѣкой го дебне. Той казва: Преследватъ ме.—Кой те преследва? — Не зная, но нѣкой ме преследва. И сега, трѣбва да дойде нѣкой човѣкъ отвънъ, да извади тази мисълъ отъ ума му, да го убеди, че никой не го преследва. Какъ ще го убеди? Съ редъ доказателства той трѣбва да го убеждава, че какъвто ударъ и да нанесе неприятельтъ му, неговиятъ ножъ по никой начинъ нѣма да се забие въ тѣлото му. Този ножъ е отъ такова естество, че не може да причини никаква пакостъ върху човѣшкото тѣло.

И съвременнитѣ хора се заблуждаватъ по сжщия начинъ, че смъртта може да забие ножа въ нашитѣ тѣла и да умремъ. Сжщевременно се проповѣдва, че можемъ и да възкрѣснемъ. Обаче, какъ ще се убедятъ въ възкресението онѣзи проповѣдници, които подържатъ, че само праведнитѣ ще възкрѣснатъ, а грѣшнитѣ нѣма да възкрѣснатъ, защото тѣ сж осждени на вѣченъ огънь и мжчение? Азъ пъкъ добавямъ: нѣма да възкрѣснатъ са-

мо онѣзи, които не сж умрѣли; всички, които умира-
ратъ и които сж умрѣли, все ще възкрѣснатъ. Какъ
ще възкрѣснете сега, когато сте живи? Възкресе-
нието подразбира новъ животъ, въ нова форма,
Може ли червеятъ да се превърне въ пеперуда,
докато е още живъ? Докато е червей, той не може
да стане пеперуда. Щомъ престане да бжде чер-
вей, той ще се превърне въ пеперуда. Следовател-
но, такъвъ, какъвто е човѣкъ, той никога не може
да възкрѣсне. Понятието възкресение не е отвлѣ-
чено, но трудно е да се разисква върху него, за-
щото всѣки има свои възгледи. Когато хората раз-
искватъ върху даденъ въпросъ, тѣ не се спиратъ
върху фактитѣ, върху действителността, но се спи-
ратъ върху своитѣ лични възгледи и теории и се
произнасятъ, дали теорията имъ е права, или не.
За мене не е важно, дали дадена теория въ физи-
ката, въ химията, или въ друга нѣкоя наука, е пра-
ва, или не. За мене всѣко научно или философско
твърдение е дотолкова вѣрно, доколкото е из-
разъ на истината, която съществува въ приро-
дата. Ако дадена теория е въ съгласие съ истината
и дава свѣтлина на ума, донѣкжде тя задоволява
хората. Обаче, ако не дава свѣтлина на ума, вън-
шно тя може да е отлична, но не задоволява хо-
рата. Всѣка такава теория прилича на добре сгот-
вено ядене, приятно на видъ, но следъ половинъ
часъ то предизвиква въ стомаха на човѣка нѣкакви
реакции, които показватъ, че това ядене не е било
такова, каквото трѣбва.

Следователно, всѣко учение трѣбва да внесе
въ човѣка едно успокояване. Новото направление
въ живота е въ сила да внесе това успокояване.
За религиознитѣ хора има една опасностъ, че тѣ
отричатъ знанието и казватъ: Знание не ни трѣбва.
Щомъ обичаме Бога, любовта всичко ще ни даде.

Това показва, че тѣ не разбиратъ любовта. Любовта не изключва знанието. Който изключва знанието, той нѣма любовъ. Вие ще цитирате стиха отъ Писанието, дето се казва, че знанието възгордява. Да, знание безъ любовъ възгордява, но знание съ любовъ — осмисля и украсява живота. Сега, ще направите друго възражение, че знанието ограничава човѣка. Не, знанието внася свобода. Безъ знание истината не може да дойде въ човѣка. Животътъ, знанието и свободата трѣбва да се свържатъ въ едно звено. На никого не позволявайте да туря клинъ въ вашитѣ разбирания. Никоя сила въ свѣта, била тя отъ физическия, духовния или Божествения свѣтъ, не е въ състояние да разедини съединението, което е образувано отъ живота, знанието и свободата.

Казвамъ: каквото и да мислите, както и да философствувате, тази е основата, върху която трѣбва да поставите своя животъ. Ако нѣмате тази философия, каквото и да мислите, всичко ще рухне. Днесъ мислите нѣщо, но на другия день казвате, че ще умрете. После, поглеждате къмъ кжщата си и ви става мъчно. Ако не умирашъ, тази кжща има смисълъ. Днесъ раждашъ деца, но утре тѣзи деца умиратъ. Ако децата ти не умиратъ, има смисълъ да се раждатъ; но ако ти умирашъ, ако и тѣ умиратъ, какъвъ смисълъ има въ това, че си се родилъ? Ще кажете, че Господъ е създалъ свѣта така. Не, такъвъ свѣтъ Господъ не е създавалъ. Свѣтъ, въ който хората умиратъ, не е създаденъ отъ Бога, но отъ самитѣ тѣхъ. Когато Богъ създаде свѣта, Той написа единъ надписъ и го даде на Адама. Тамъ бѣше написано: Ти ще живѣешъ вѣчно въ райската градина, и никога нѣма да умирашъ. Възъ основа на тия думи, Адамъ си правѣше изчисления, колко хиляди години ще живѣе. Гос-

подъ му каза: За годинитѣ не мисли. Ако можешъ да си представишъ едно число отъ единица и 15 нули следъ него и преживѣешъ тѣзи години, после ще ти кажа, колко години още ще живѣешъ. Знаете ли, какво грамадно число е това, единица съ 15 нули следъ нея? То е нѣщо повече отъ квинталиони, окталиони и т. н. Хубаво е това, но въ живота трѣбва да има нѣщо непонятно, т. е. непостижимо. Въ живота съществуватъ две противоположности: малкото и голѣмото, т. е. цѣлото. Малкото никога не може да обхване голѣмото, т. е. цѣлото. За малкото това е невъзможно, затова въ него има вѣченъ стремежъ къмъ цѣлото, стремежъ да се учи. Малкото винаги се учи.

Следователно, когато човѣкъ не може да вземе положението на малкото дете, а мисли, че знае много, че е силенъ, че е голѣмъ, той губи красотата въ себе си и се излага на голѣми изненади въ живота. Когато нѣкой ви каже, че сте силенъ човѣкъ, не си правете илюзии, че сте силенъ, докато не изпитате силата си. Направете опитъ, колко килограма тежестъ можете да дигате. Ако дигате камъкъ, тежъкъ най-много 50 кгр., силата ви не е голѣма. Конятъ носи товаръ, тежъкъ 500 — 1000 кгр. Следователно, конятъ е много по-силенъ отъ васъ. Слонътъ пъкъ е много по-силенъ отъ коня. Тѣй щото, избѣгвайте да сравнявате нѣщата. Ако си служите съ сравнения, съ уподобяване на нѣщата, вие разваляте тѣхната красота. Когато две моми се конкуриратъ въ красотата си, тѣ непременно ще я изгубятъ. Красотата се губи по единствената причина, когато въ човѣка влѣзе нѣкакъвъ чуждъ елементъ. Момата, която печели конкурса, се възгордява, а тази, която губи, се озлобява. Въ първия случай гордостъта, а въ втория случай озлобяването сж чуждитѣ елементи, които развалятъ

красотата. Момата, която губи конкурса, казва на първата: Азъ ще ти дамъ да разберешъ!—Колко видни красавици сж изгубили красотата си, благодарение на завистъта! Какви ли нещастия не сж ставали съ красиви моми и момци! Четете по вестниците, че на еди-коя си мома, или на еди-кой си момъкъ пръснали въ лицето сърна киселина, вследствие на което се обезобразили и изгубили красотата си. Добре е красивиятъ човѣкъ да носи було на лицето си, да го не виждатъ хората. Красотата е нѣщо вътрешно. Единственото мѣсто, дето може да се оцени красотата, въ нейната истинска стойностъ, това е само разумниятъ свѣтъ. Подъ думата разуменъ свѣтъ разбирамъ Божественъ свѣтъ. Само въ разумния свѣтъ може да се оцени, какво нѣщо е красотата. Красотата е живо нѣщо. Външната страна на красотата въ човѣка се изявява въ неговата сила. Значи, силата на човѣка седи въ красотата му. Човѣкъ е силенъ дотолкова, доколкото е красивъ. Между красотата и силата сжествува известна зависимостъ. Тази зависимостъ се дължи на нѣкакво хармонично съчетание на силитѣ, които действуватъ въ човѣка. Красивиятъ човѣкъ може да не съзнава това хармонично съчетание на силитѣ въ себе си, но природата вече го е кредитирала. Тя сама се наслаждава отъ неговата красота. Дето влѣзе красивиятъ човѣкъ, вратитѣ веднага се отварятъ. Дето отиде той, всички му се покланятъ и казватъ: Заповѣдай! Красивиятъ човѣкъ навсѣкжде носи щастие. И наистина, само красивитѣ хора носятъ щастieto въ свѣта. Красотата има нѣколко отличителни качества: доброта, сила, меко-та и разумностъ. Красивитѣ хора сж разумни. Нѣкои могатъ да възразятъ, че и грознитѣ хора сж разумни. Не, грозниятъ човѣкъ не може да бжде разуменъ. Ако грозниятъ човѣкъ е разуменъ, тази

разумностъ се дължи на нѣкогашна негова красота. Сегашната му грозота пъкъ ще донесе неговото бждеще невежество. Забелязано е, че когато човѣкъ губи знанието си и става невежа, той започва да погрознява.

Ще приведа единъ примѣръ отъ живота, да видите, какъ младъ, красивъ човѣкъ постепенно изгубва красотата си. Преди години, въ Варненската гимназия имаше единъ младъ, красивъ момъкъ, почти най-красивиятъ ученикъ въ цѣлата гимназия. Като вървѣше изъ улицитѣ, той обръщаше внимание на хората, и всички се спираха да го гледатъ. Какво бѣше очудването ми, когато десетки години по-късно видѣхъ този човѣкъ въ София: лицето му огрубѣло, очитѣ—подпухнали, тѣлото—надебелѣло—нищо не бѣше останало отъ неговата красота. Като ме видѣ, той се спрѣ и започна да ми говори: Ето, доде ме докара животътъ! Съвсемъ закъсахъ. Нищо не остана отъ моята красота! Де сж онѣзи щастливи години? Изпуснахъ нѣщо въ живота си и не мога вече да го намѣря. Той страдаше отъ порокъ въ сърцето и преживяваше последнитѣ си дни. Докато не бѣше изгубилъ красотата си, той се радваше на отлично здраве: бѣше здравъ, силенъ, снаженъ, а при това и способенъ, даровитъ момъкъ. Казвамъ: когато човѣкъ изгуби красотата си, той изпада въ особено положение.

Съ този примѣръ искамъ да ви наведе на нѣкои мисли, да видите, че Провидението, сждбата е вложила въ човѣка известни нѣща, които той трѣбва грижливо да пази, да се не изгубятъ. Той може да ги запази само тогава, когато знае, какво нѣщо е материалниятъ свѣтъ. Материалниятъ свѣтъ е съставенъ отъ всички ония нѣща, които иматъ движение. Отъ човѣшко гледище, всички форми, които съставятъ материалния свѣтъ, сж въ застой, т. е.

тъ сж неорганизирани. Значи, сама по себе си, материята е инертна, неподвижна. Тамъ, дето се забелязва най-малкото, най-слабото движение, то е признакъ на животъ. Животътъ дава потикъ, импулсъ на материята да се движи. Следователно, когато животътъ прониква въ материята, той започва да обработва това неподвижно, инертно нѣщо, и създава отъ него безброй разнообразни форми. Затова, именно, съ право можемъ да кажемъ, че животътъ оформява материята, вследствие на което тя почва да се облагородява, да се възпитава, да се смекчава. Съ една дума казано, неподвижното, мързеливото, ленивото започва да еволюира. Дето има еволюция, тамъ има движение. Дето има движение, тамъ има и животъ. Животътъ пъкъ е единъ отъ елементитѣ на духовния свѣтъ. Божественитѣ свѣтъ се отличава съ мисль, съ разумность. Оттукъ вадимъ заключение: всѣко движение включва въ себе си разумность. Тѣй щото, животътъ внася въ неподвижното, въ неразумното, т. е. въ материята, подвижность и разумность. Когато свързвате неразумната форма съ движението и съ съзнателния животъ, тя вече придобива смисълъ за човѣка.

И тѣй, човѣкъ е съставенъ главно отъ три елемента: отъ неподвижно, отъ инертно нѣщо, което е материята; отъ подвижно, което е животътъ и отъ разумно, съзнателно начало. Тѣзи три елемента представятъ идеята за живота. Докато свързвате движението съ живота, вие можете да се лѣкувате, можете да бждете здрави. Щомъ помислите, че движението може да се спре, вие ще дойдете до неподвижното, до инертното. И тогава ще си зададете въпроса, сжществува ли материя. Разбира се, че материя сжществува. Азъ не подържамъ теорията, че материята е илюзия. Не, мате-

риалниятъ свѣтъ е реаленъ свѣтъ. Материята е реалностъ, която служи като основа за проява на живота. Движението пъкъ е основа за проява на разумността. Обаче, това не значи, че движението зависи отъ материята, нито пъкъ че разумността зависи отъ движението. Тѣ едно отъ друго не произлизатъ, но служатъ като основа за проява едно на друго. Красотата на материята седи въ това, че е неподвижна. Когато става подвижна, тя измѣня вече естеството си. И когато движението става неподвижно, и то измѣня естеството си.

Често въ хората се явява желание повече да почиватъ, да се успокоятъ, да не се движатъ. Това желание е опасно. Защо? Човѣкъ не може да остане въ едно положение, да почива само. Ако дойде до положение само да почива, той трѣбва да знае, че това състояние е свойствено на материята. Само материята почива, само тя е неподвижна. Щомъ дойде до живота, той трѣбва да се радва, че работи, че се движи, защото движението е качество на живота. И най-после, щомъ дойде мисълта, нека се радва на този елементъ. Това показва, че неговата мисълъ, неговата разумностъ работи. Човѣкъ трѣбва да се радва на тритѣ елемента въ своя животъ—на почивката, на движението и на мисълта, и да знае, че не е дошълъ на земята да решава всички въпроси. Създателътъ на свѣта не е пратилъ човѣка на земята да решава, какво нѣщо е животътъ, или доде се простиратъ границитѣ на този свѣтъ, нито пъкъ да изчислява, колко свѣтове съществуватъ. Никой досега не е решилъ тия въпроси, и вие нѣма да ги решите. Споредъ окултната наука, сегашната вселена съществува отъ преди милиарди години, но единъ день ще изчезне и ще се замѣсти съ нова вселена. Следователно, презъ цѣлата вѣчностъ, безброй

свѣтове сж сжществували и изчезвали и нови ще се създаватъ. Тѣй щото, при това положение, не се старайте да изчислите броя на тия свѣтове. Ако е въпросъ за свѣтоветъ, които сжществуватъ въ тази вселена, тѣ сж милиарди на брой, но вие не можете да ги изчислите. Направете като турцитъ, които, щомъ дойдатъ до нѣкаква трудна задача, казватъ: „Седемъ ката нагоре и седемъ ката надолу“ — и тамъ спиратъ. Колко сж седемъ ката? Ако вземете единъ катъ отъ десетъ метра, ще получите всичко 70 метра. Каква височина сж 70 метра? Дори ако вземете единъ катъ отъ хиляда метра, ще получите седемъ хиляди метра. Каква височина представятъ седемъ хиляди метра?

Сега, да се спремъ върху въпроса за възпитанието. Защо? Защото, ако не дойдете до новитѣ възгледи за живота, вие не можете да изправите сегашния си животъ. Всички хора сж изплашени отъ кризата, отъ катастрофитъ въ живота. Вестници ли четете, съ хора ли се разговаряте, все ще слушате да разправятъ различни нещастия и загуби: една кола прегазила еди-кого си; единъ тренъ премазалъ еди-кого си; толкова кжщи изгорѣли; толкова параходи потънали и т. н. Всички се намиратъ подъ влиянието на страшно внушение, и всѣки като че очаква да се случи нѣщо съ него и да му четатъ надгробна речъ. Какъвъ животъ е този, всѣки день да очаквате последния си часъ, като че сте въ положението на човѣкъ, осъденъ на обесване, който всѣки часъ очаква да влѣзатъ въ стаята му, да го извадятъ вънъ и да го екзекутиратъ? Ако сте ученъ човѣкъ, и всѣки моментъ треперите предъ мисльта, че ще умрете, каква наука е тази? Истинска наука е онази, която може да освободи човѣка отъ вѣчния страхъ и безпокойствие за живота му и да каже: Азъ съмъ отъ онѣзи ко-

ра, които не умиратъ. Мога да се измѣня, но не и да умра. И наистина, ние постоянно се измѣняме. Гледате едно малко детенце, красивичко, русичко, но следъ нѣколко години срѣщате това дете, вече измѣнено, станалъ възрастень човѣкъ и се чудите, де остана красотата на това дете. Измѣнило се е това дете, пораснало е, възмжжало е. Апостолъ Павелъ казва: „Всички ние ще се измѣнимъ, но нѣма да умремъ.“

Питамъ: какъвъ живостъ е този, въ който хората едни други се подозиратъ? Синъ срѣща баща си съ една млада мома, и веднага го подозира. Дъщеря срѣща майка си съ единъ младъ момѣкъ, и веднага я подозира. Сестра срѣща брата си съ млада, красива мома, и веднага го подозира. Благородството на човѣка седи въ това, като види баща си, майка си, брата или сестра си съ млади моми или момци, красиво да трепне сърцето му и да помисли най-хубавото, най-доброто за тѣхъ. Защо трѣбва да мислите най-лошото? Казвате: Не може човѣкъ да не грѣши. Чудно нѣщо! Отдесте дошли до заключението, че човѣкъ не може да не грѣши? — Ама ние виждаме, че грѣши. — Човѣкъ грѣши, защото иска да грѣши, а не защото Богъ го е създалъ да грѣши. По естество човѣкъ е добъръ, но той самъ се каля; на день най-малко по десетъ пѣти се каля, и Богъ постоянно го чисти, измива. Току що го измие, той пакъ отива въ калѣта, като бивола, и отново се изцапва. Защо се каля биволтъ? Той казва: Ако не влѣза въ калѣта, мухитѣ ще ме хапятъ. Значи, малкитѣ мухи сж накарали голѣмия биволъ да се валя въ блатата и да се каля. Каква философия е тази? Голѣмиятъ биволъ, съ рога и копита, се наплашилъ отъ малкитѣ мухи и, за да не го хапятъ, той влиза въ калѣта и се цапа.

Сега въ свѣта се пропсвѣдва нова философия, която човѣкъ тепърва трѣбва да изучава. Въ това отношение, всѣки трѣбва да се запита, какво е неговото предназначение и какво мѣсто заема въ природата. Щомъ дойде до това положение, човѣкъ ще престане да се тревожи. Тревогата е второстепенно нѣщо въ живота. Всѣки день човѣкъ трѣбва да разрешава важния въпросъ за себе си, защо е дошълъ на земята и каква работа трѣбва да свърши. На всѣки човѣкъ е дадена опредѣлена работа, която той непременно трѣбва да свърши. Нека всѣки се запита, каква служба, каква работа му е дадена. Ако наблюдавате живота на пчелитѣ въ кошеритѣ, ще видите, че тамъ работата е точно разпредѣлена. Царицата снася яйца, работничкитѣ непрекъснато ходятъ да събиратъ медъ и се връщатъ. Търтеитѣ пѣкъ свирятъ, и тѣ вършатъ своята работа. Тѣ сж свирци. Когато настанатъ гладни години, работничкитѣ избиватъ търтеитѣ, като казватъ: Много търтеи не ни трѣбватъ; обаче, като забогатѣятъ, като настанатъ плодородни години, тѣ създаватъ повече търтеи и не ги убиватъ. Хората наричатъ свирцитѣ на кошеритѣ търтеи, но азъ ги наричамъ „красивитѣ свирци на пчелния кошерь.“ Докато свирцитѣ въ кошеритѣ свирятъ, и вие можете да вадите медъ. Започнатъ ли пчелитѣ да избиватъ търтеитѣ, и за тѣхъ е лошо, но и за хората не е добре. Вие трѣбва да желаете да има свирци въ кошеритѣ, защото и медъ ще има; щомъ почватъ да избиватъ свирцитѣ, и за кошера, и за хората не е добре — медъ нѣма да има.

Следователно, докато съществуватъ красиви хора въ свѣта, и медъ ще има; щомъ красивитѣ хора почнатъ да изчезватъ, и медътъ ще почне да се намалява. Защо? Наставатъ критически години въ живота. Докато има силни хора въ свѣта, и сво-

бода ще има. Щомъ започне да се губи силата на хората, робството иде. Докато съществува разумностъ въ свѣта, щастието иде между хората. Когато разумността почне да се намалява, да изчезва, тогава идватъ всички нещастия. Нѣкой пита: Защо съмъ нещастенъ? — Защото си неразуменъ. — Защо съмъ слабъ? — Защото нѣмашъ сила, не си красивъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да има желание да бѣде красивъ. За тази целъ той трѣбва да държи въ ума си образа на нѣкой красивъ човѣкъ. Като вървите по улицитѣ и видите човѣкъ съ красиво чело, или красиви очи, спрете вниманието си върху него и се опитайте да го нарисувате. По този начинъ ще привикнете да задържате красиви образи въ ума си. Пжтуйте изъ планината, спрете погледа си върху нѣкой хубавъ пайзажъ и се опитайте да го нарисувате.

Следователно, ако искате да развивате нѣкои благородни качества въ себе си, спрете се, като художникъ, върху нѣкой красивъ образъ и работете върху себе си. Само по този начинъ вие можете да напредвате. Ако отидете на небето, между ангелитѣ, вие ще се намѣрите заобиколени само отъ красота. Ангелитѣ сж много красиви същества. Ако единъ ангелъ би слѣзълъ на земята, всички мже и жени, всички учени ще тръгнатъ подиръ него. Голѣма е красотата на ангела, и никой не може да устои на нея. И ако ангелитѣ днесъ не искатъ да слизатъ на земята, причината за това е, че тѣ не искатъ да създаватъ нещастия на хората. Въ това отношение, тѣ сж високо благородни и възвишени. Като знаятъ, че хората не могатъ изведнѣжъ да постигнатъ тѣхната красота, тѣ се пазятъ да не ги обезсърдятъ. Когато трѣбва да дойдатъ на земята, ангелитѣ се обличатъ въ най-скромна дреха, да не предизвикватъ съблазнь между хората. Обаче,

има случаи, когато ангели сж идвали на земята въ всичката своя красота и величие, и който веднъжъ само е могълъ да види единъ отъ тия ангели, той се е простиралъ на земята. Данаилъ, видень израилски пророкъ, като видѣлъ единъ отъ тия ангели, изгубилъ съзнанието си и падналъ на земята. Трѣбвало този ангелъ да се приближи до него, за да го изправи на краката. Това показва, че хората още не могатъ да издържатъ на мощното, на благородното, на възвишеното и красивото въ свѣта. Ангелитѣ сж хора, които нѣкога сж живѣли на земята и сж минали презъ особена областъ на мъчности и страдания, за да достигнатъ до пѣтя на съвършенство. Значи, тѣ сж минали отъ човѣшката раса въ расата на съвършенитѣ хора, или въ положението на ангели. Съвършенитѣ хора или ангелитѣ служатъ за образецъ на човѣчеството. Днесъ нѣма още такива гениални художници, които могатъ да нарисуватъ образъ съ ангелска красота. Защо? Защото красотата е неуловимо качество. Красивиятъ човѣкъ е самоувѣренъ въ себе си, той никога не се обезсърдва. Той не знае, какво нѣщо е обезсърдчение, нито какво нѣщо е обезвѣряване. И като съзнава красотата си, той е толкова естественъ, както истински богатиятъ, който и външно, и вътрешно, не изпитва никакъвъ страхъ предъ беднотията. Обаче, въ който день изгуби красотата си, този човѣкъ се намира въ положение „хуже губернаторское“.

И тъй, казахме, че материята се отличава съ неподвижностъ, животътъ — съ подвижностъ, а духътъ — съ разумностъ. Оттукъ можемъ да извадимъ нѣколко правила, по които човѣкъ трѣбва да живѣе. Въ известно отношение човѣкъ трѣбва да бжде неподвиженъ, както материята. Кога, именно, трѣбва да бжде неподвиженъ? Когато дойде въпросъ за

престъпленията, за изкушенията, за злото. Щомъ се натъкне на едно отъ тия положения, човѣкъ трѣбва да бжде неподвиженъ, да не се мърда отъ мѣстото си. Щомъ се натъкне на доброто, той трѣбва бжде подвиженъ като живота. Този е истинскиятъ моралъ. Обаче, ако постъпи обратно, а именно, при злото бжде подвиженъ като живота, а при доброто — неподвиженъ като материята, той ще си създаде най голѣмото нещастие, ще даде пжтъ на злото въ себе си. Неподвижността е едно отъ хубавитѣ качества на материята; подвижността е едно отъ хубавитѣ качества на живота, но ако и дветѣ не се употрѣбятъ на своето мѣсто, тѣ ще причинятъ злото въ свѣта. Следователно, въ време на скръбъ и страдание, бжди неподвиженъ като материята; въ време на радостъ и веселие, бжди подвиженъ като живота. И тогава, въ време на радостъ, кажи: Да живѣятъ всички българи, всички англичани, всички американци, всички хора по лицето на земята въ доброто! Подъ думата „добро“ азъ разбирамъ подвижното. Ако всички хора живѣятъ въ доброто, животътъ, самъ по себе си, ще се осмисли. По този начинъ тѣ ще се домогнатъ до вътрешната свобода въ себе си.

Сега, вие се натъквате на противоречия въ живота, съ които не можете да се справите и казвате: Какво мисли този човѣкъ за мене? — Ако искате да знаете, какво мисли даденъ човѣкъ за тебе, погледни очитѣ и устата му. Ако очитѣ му шаватъ много, и ако устата му се движи много, той непременно ще има две мнения за тебе: докато давашъ, добъръ ще бждешъ за него; щомъ престанешъ да давашъ, лошъ ще бждешъ. Докато му се усмихвашъ, по-добъръ човѣкъ отъ тебе нѣма да има; щомъ станешъ сериозенъ, по-лошъ човѣкъ отъ тебе нѣма. Ако срещнете човѣкъ, на когото

очитѣ и устата сж спокойни, съ това спокойствие той иска да кажа: Гледай спокойно на всички нѣща, които Богъ е създалъ. Когато срещнете единъ мъдрецъ, той нѣма да ви каже да гледате на него, но ще обърне вниманието ви на спокойствието на своитѣ очи, които сами говорятъ. Тѣ казватъ: Азъ придобихъ това спокойствие, като гледахъ на всички нѣща, които Богъ е създалъ въ природата. Щомъ Богъ е спокоенъ, защо трѣбва азъ да се безпокоя? — Ама имамъ да давамъ на еди-кого си десетъ хиляди лева. — При този случай ще приложите разумността си.

Ето какъ трѣбва да постѣпите: ще отидете при своя кредиторъ, отъ когото преди нѣколко години сте взели на заемъ хиляда лева, които съ лихвитѣ сж станали десетъ хиляди лева и ще му кажете: Братко, ти искашъ паритѣ си назадъ — за това имашъ право. Обаче, азъ мога да ти дамъ само хиляда лева, майката на паритѣ, а останалитѣ деветъ хиляди лева, лихвитѣ, не мога да изплатя. Ти си богатъ човѣкъ; съгласи се да приемешъ хилядата лева. Ако той по никой начинъ не се съгласи, поканете го да дойде съ васъ нѣкъде въ гората, да изровите оттамъ своето богатство и да му се издължите. Като дойде съ васъ, кажете му: Съгласенъ ли си да се отречешъ отъ деветътѣ хиляди лева и да приемешъ хилядата лева, които имамъ да ти давамъ? Ако не отстѣпишъ отъ своето желание, ще извадя кобура си. Той веднага ще се откаже отъ лихвитѣ, ще приеме хилядата лева и ще скжса полицата. Както виждате, въпросътъ лесно се урежда. Богатиятъ ще види, че има работа съ добъръ човѣкъ. Ако длъжникътъ не бѣше добъръ човѣкъ, животътъ на кредитора щѣше да отиде. Ще кажете, че той го заплашва. Питамъ: кредиторътъ не плаши ли своя длъжникъ, като иска

такава грамадна лихва? — Ама той го изнудва. — Къ едиторътъ изнудва своя длъжникъ. Следователно, постъпките и на богатитѣ, и на беднитѣ хора могатъ да бждатъ разумни, а могатъ да бждатъ и крайно глупави. И отъ богатитѣ, и отъ беднитѣ хора се изисква разумностъ. При злото, очитѣ и на богатитѣ, и на беднитѣ хора трѣбва да бждатъ неподвижни. При доброто, очитѣ и на богатитѣ, и на беднитѣ хора трѣбва да бждатъ свободни, т. е. подвижни.

Това е учението, което трѣбва да се проповѣдва на съвременнитѣ хора. Тѣй както сегашнитѣ хора се възпитаватъ, не се вижда никакъвъ изходенъ пжтъ въ живота имъ. Защо? Защото нѣматъ такава основа, на която животътъ имъ може да се постави. Колкото опити съмъ правилъ досега за изправяне на човѣчеството по старитѣ методи, нито единъ отъ тѣхъ не е излѣзълъ сполучливъ. Обаче, колкото опити съмъ правилъ по новитѣ методи, всички сж излѣзли сполучливи. Казвате: Кой е новиятъ методъ? За да научите новия методъ, вие трѣбва да се поставите на положението на коня, а онзи, който ще ви даде този методъ, ще се качи на гърба ви, ще ви тури гемъ и ще почне да ви управлява, като следи, дали ще се подчинявате на законитѣ на новото учение, или не. Ако той ви остави свободенъ, да вървите, дето искате, вие непременно ще се изгубите. Божественото начало въ човѣка постоянно го освобождава отъ ограниченията на старото, но не се минава много време, той пакъ хваща стария пжтъ. После пакъ дойдатъ Божественитѣ юзди, пакъ го поставятъ въ правия пжтъ. Кои сж Божественитѣ юзди? Това сж постояннитѣ страдания, раждания, смъртъ, прераждания. Главата на човѣка е побѣляла отъ раждания и прераждания. Казвате: До кога ще се раждаме и пре-

раждаме? — Докато се научите доброволно да се подчинявате на Божественитѣ закони; докато бждете тѣй неподвижни за злото, като материята, и тѣй подвижни за доброто, като живота; докато бждете тѣй разумни, както Духътъ, който е излѣзълъ отъ Бога и работи въ човѣка. Щомъ постигнете това нѣщо, всички вериги, които имате въ себе си, всички несгоди, всички несполуки, всички нещастия ще се махнатъ, и вие ще се намѣрите въ единъ свѣтъ, дето ще имате на разположение всички богатства, които природата е дала. Тѣзи богатства сж достояние на всички сжщества, които Богъ е създалъ. Той знае нуждитѣ на тия сжщества, заради което, за всѣко сжщество, е предвидѣлъ специаленъ бюджетъ, за да може спокойно да живѣе, да расте и да се развива.

Сега, азъ искамъ да ви обнадежда, да ви кажа, на кого можете да уповавате въ живота си. Вие можете да уповавате на единъ богатъ човѣкъ, който ви обича; вие можете да уповавате на единъ ученъ човѣкъ, който ви обича; вие можете да уповавате на единъ силенъ човѣкъ, който ви обича. Следователно, вие всѣкога можете да разчитате на онзи, който ви обича, но никога не можете да разчитате на онзи, който не ви обича. Ако разчитате на онѣзи, които не ви обичатъ, вие сте на кривъ пжтъ. Разчитайте само на онѣзи, които ви обичатъ, колкото малки да сж тѣ! На тѣзи, които не ви обичатъ, не се сърдете, не ги хулете и нищо отъ тѣхъ не очаквайте. Казвате: Има ли хора въ свѣта, на които можемъ да разчитаме? — Има, разбира се.

Ще приведа единъ примѣръ изъ живота, да видите, че хората не сж такива, каквито вие понѣкога ги мислите. Преди години пжтувахме пешъ съ единъ мой познатъ, краенъ песимистъ, отъ Варна до София. Той имаше много изопачени възгледи за

българитѣ, особено за офицеритѣ, и казваше, че не е срещналъ въ живота си офицеръ, който може да направи нѣкому добро. Азъ го слушахъ, но нищо не му възразявахъ. Ние минахме презъ Камчията и въ 12 ч. в. стигнахме въ Месемврия. Казвамъ му: Тази вечеръ ще отидемъ при постовия офицеръ. — Какъ така? Шегувате ли се съ мене? Тамъ веднага ще ни арестуватъ. — Нищо, ще се опитаме. Отидохме до поста, похлопахме на вратата, и веднага единъ младъ офицеръ излѣзе и любезно ни покани да влѣземъ. Запита ни отде идемъ, и така влѣзохме въ разговоръ съ него цѣли два часа. Следъ това ни предложи чай, ядене и ни задържа да ношуваме при него. Сутринта се приготвихме за пжтъ. Младиятъ офицеръ излѣзе съ насъ да ни изпрати. Придружи ни на единъ километъръ разстояние вѣнъ отъ града. Тогава моятъ приятелъ се обърна къмъ мене и каза: Има добри хора и между офицеритѣ. Казвамъ: има добри хора навсѣкжде по свѣта, но трѣбва да се намѣрите въ 12 ч. в. при този младъ офицеръ, за да се увѣрите въ това.

Следователно, разчитайте на добритѣ хора въ свѣта, които, за злото, сж неподвижни като материята; за доброто сж подвижни като живота и сж разумни като Духа, който работи въ тѣхъ.

*

4. Съборна беседа отъ Учителя, държана на 3 септемврий, 10 ч. с., 1933 г. София. — Изгрѣвъ.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
1. Бъдещето вѣрую на човѣчеството . . .	3
2. Единъ ударъ	37
3. Великата формула	61
4. Едно звено	78